

AKTUALNO Vprašanje

Grafikom proizvodnje se z večjo ali manjšo razliko malone vsako prvo trimeseče v letu giblje oziroma beleži delen padec. Delno je bila to doslej posledica kasno sprejetih družbenih planov, delno pa je na to vplivala zima oziroma pomanjkanje električne energije, pa tudi premajhne zaloge goriva in surovin v podjetjih.

Sedaj smo spet na začetku zime in je nujno misliti na te stvari. Kar se tiče preskrbe z elektriko za zdaj še

ni bilo težav, ne vemo pa, kako bo za naprej. Aktualno pa je tudi vprašanje ostalih zalog: premoga, rude itd. Ali imajo vsa podjetja zadostne zaloge za primer, če bi jih železničarji radi vremenskih razmer ne mogla redno, normalno oskrbovali? Padec proizvodnje zaradi zaviranega železniškega prometa po enem ali nekoliko dneh nikakor ne bi bil upravičen. Sedanji predpisi puščajo podjetjem popolnoma prostre roke glede nabavljanja zalog. To pa nalaga podjetjem tem večjo odgovornost za pravočasno na-

bavljanje surovin in goriva. Organi delavskega upravljanja bodo ob takih primerih, ki bi zavrlj proizvodnjo, morali zahtevati utemeljitev od odgovornih ljudi v podjetjih. Boljše in koristnejše pa je, da se že pravočasno lotijo ustreznih ukrepov, kajti po točki zvoniti je prepozno. Pri novi delitvi dohodka bodo delovni kolektivi še posebno zainteresirani, da podjetja poslujejo čim bolj nemoteno.

K. M.

AKTUALNO Vprašanje

Sodelovanje pri higienko tehnični zaščili še premalo množično

Pred dvemi leti je bila pri Okružnem zavodu za socialno zavarovanje v Kranju ustanovljena okrajna komisija za higienico - tehnično zaščito. Ta komisija se ukvarja predvsem s problemi s področja varnosti dela, medtem ko se z zaščito pri delu ukvarja inšpekcija dela pri Tajništvu za delo.

Delo komisije za higienico - tehnično zaščito je usmerjeno v varnostno vzgojo ljudi v podjetjih. V ta namen so nekatera podjetja ustanovila tudi HTZ komisije, vendar še ne vse. Te komisije uspešno delajo v tistih podjetjih, kjer kažejo uprave podjetij in organi delavskega samoupravljanja razumevanje za to službo, kjer le-ti tudi sami sodelujejo pri izboljševanju varnosti pri delu in se zavedajo, da je proizvodnja prav tako odvisna od varnosti. Tam so se že pokazale koristi varnostne službe. Vendar je takega sodelovanja za sedaj v podjetjih še zelo malo. Kako pomembno pa je skupno delo, lahko ugotovimo prav v tistih podjetjih, kjer so sicer te komisije delovne, vendar ni opaziti pravega uspeha prav zaradi nerazumevanja uprave podjetij. Področje dela te službe je namreč tako široko, da se ne more s tem ukvarjati samo nekaj ljudi ali morda celo samo referent higienico - tehnične zaščite, temveč vsi ljudje, ki so odgovorni za proizvodnjo v podjetjih.

Vsa podjetja, ki imajo nad 50 zaposlenih, bodo prav gotovo mo-

rala razmišljati o tem, da bodo ustanovila HTZ komisije, ki naj bodo organi pri delavskih svetih. Potrebe pa kažejo, da bodo verjetno morala podjetja z nad 500 zaposlenimi imeti svojega varnostnega tehnika. Do sedaj imajo varnostne tehnike samo tovarne: »Iskra« in »Tiskanica« v Kranju, Železarna na Jesenicah in Bombažna predilnica in tkalnica v Tržiču. Pokazalo pa se je, da je varnostni tehnik v podjetju potreben ne le zaradi humanosti, marveč tudi iz gospodarnostnih razlogov.

LJ.

ODLIKOVANJA ZA DAN REPUBLIKE

Pred prazniki Dneva republike je bila v prostorih Občine Kranj mala svečanost. Pred. Občine Vinko Hafner je v imenu Maršala Jugoslavije izročil odlikovanja nekatrim javnim in zdravstvenim delavcem, ki so na svojih službenih mestih pokazali vso predanost, nesobičnost in vestnost. Podobna svečanost je bila tudi v bolnišnici na Golniku.

Red dela II. stopnje je dobil: dr. Božidar Fajdiga, zdravnik iz Kranja, in dr. Božidar Fortič, zdravnik v bolnišnici na Golniku.

Red dela III. stopnje pa so prejeli: Ivan Bršar TNZ Kranj; Ana Čarmen, Zdravstveni dom, Kranj; Franc Kern, Golnik; Hilda Marolt, Okružna zveza prijateljev mladine — Kranj; Ana Priberek, Golnik; Ludvik Rančigaj »Kurivo« Kranj; Franc Simenc, Golnik in Igor dr. Veter, Porodnišnica Kranj.

Medalje dela pa so prejeli: Juka Babič, porodnišnica Kranj; Ivan Balazič, Marjanca Kuhar, Martin Mursič, Jože Novak in Milka Strlekar vsi v bolnišnici na Golniku.

Prav tako je odlikovan z Redom dela II. stopnje učitelj Osemletke v Poljanah tov. Miloško Vidmar in z Medaljo dela Emilia Ahačič na osnovni šoli v Podljubelju in Franc Smitek, invalid pri Občini, od boru SZDL Tržič.

ZA DAN JLA NA BLEDU

Pripravljeni odbor za proslavo Dneva JLA se je odločil, da bodo oficirji garnizične na Bohinjski Belli tudi letos predstavili o razvoju in pomenu naše armade. Predavanja bodo od 5. do 10. decembra po vseh šolah blejske občine, zatem pa bodo dijaki pisali o armadi kratke se stavke. Najboljše iz vsakega oddelka bodo nagradili pred praznikom. V počastitev 22. decembra bodo priredili na Bledu tradicionalno patruljno tekmovanje in vrsto športnih tekmovanj med ekipami rezervnih in aktivnih oficirjev. Tekmovati bodo v strešanju z vojaško puško in pištolem, v odbojki, šahu, kegljanju in namiznem tenisu.

NAROČNIKE »GLASA GORENJSKE« OBVEŠČAMO,

da smo jim za dne razposlali po pošti položnice za vplačilo naročnine. Izkušnje iz prejšnjih let namreč kažejo, da želi velika večina naročnikov vplačati naročino ob koncu starega oziroma ob začetku novega leta vnaprej, zato, da bi bili upoštevani pri našem vsakoletnem velikem nagradnem žrebanju. Pogoj, da se naročnik lahko udeleži nagradnega žrebanja, pa je ta, da ima vplačano vnaprej vsaj polletno naročino (300 din). Ta pa seveda ne pomeni, da mora vsak naročnik vplačati vnaprej celoletno ali polletno naročino. Kdo iz kakšnegakoli vzroka tega ne more storiti, lahko plačuje naročino na svoj gorenjski časopis tudi četrletno (150 din) ali mesečno (50 din).

Uprava

naš razgovor

Majdkine gasli

Majdka je drobna, plavolasa punčka, drobne so njene gasli, še drobnejši pa so njeni prstki, ki znajo tako lahkotno drseti po strunah in izvabljati iz gasli čudovite zvoke. Tudi na nedeljski javni oddaji Radia Ljubljana »Pokaži, kaj znaš« so njeni drobni prstki privabili iz gasli melodije, ob katerih so onemeli vsi, ki so jim prisluhili. In potem... Skupna ocena komisije: 76 točk. 9-letna Majdka je prejela I. nagrado Radia Ljubljana, khrati pa priznanje, ki gre le pravim umetnikom.

Obiskal sem jo na domu. Ze na vratih so me pozdravili mehki zvoki njene violine. Prišel sem pozdraviti ob času, ko Majdka marljivo vadi.

Ni bila v zadregi, ko sem ji stisnil ročico in ji čestital k uspehu. Skromno se mi je zahvalila in s pogledom ljubeče objela gasli, ki jih — če me spomin nevara — ves čas razgovora ni odložila.

Na mizi sem uzrl zvezek, knjigo in črniliček, na stolu lepo, v pisano oblačilce oblečeno lutko in tik nje stojalo z notami. Nisem vpraševal, kajti vedel

sem, da sem stopil na prag sveta, kjer preživi Majdka svoje dneve. In njen malo svet so šola in vse drobne skrbki, glasba in igračke. — Da, Majdka je še otrok, ki se po resnem delu kaj rada zateče k igračkam. Pa je, žal, preveč zaposlena, zato ji je čas za igro le skopu odmenjen.

Tako prijetno sva kramljala. Prav zaupen je bil najin pogovor. Rahlo, čisto na rahlo sem vdrl v njen svet...

»Majdka, kaj boš, ko boš odrasla?« sem vprašal.

»Druge bi rada poučevala violinino — tako kot moj očka.«

»Bi ne postala rada slavna violinistka?«

»Na to ne mislim — le poučevala bi rada,« je odločno bramila svojo željo.

»Koliko let že igraš violinino?«

»Tri leta. Očka me uči.«

»Koliko časa pa vežbaš vsak dan?«

»Kadar sem sama, kakšno uro, z očkom pa vežbam tudi več. Veste, tudi klavir mi vzame nekaj časa.«

»Kako ti gre v šoli?« sem vpraševal dalje.

»Dobro — odlična sem,« se je nasmejhila Majdka.

Za trenutek je povesila očke, kot bi prišla v zadreg. — Z uspehi se ne ponosa rada! S. S.

AKTUALNO Vprašanje

Grafikom proizvodnje se z večjo ali manjšo razliko malone vsako prvo trimeseče v letu giblje oziroma beleži delen padec. Delno je bila to doslej posledica kasno sprejetih družbenih planov, delno pa je na to vplivala zima oziroma pomanjkanje električne energije, pa tudi premajhne zaloge goriva in surovin v podjetjih.

Sedaj smo spet na začetku zime in je nujno misliti na te stvari. Kar se tiče preskrbe z elektriko za zdaj še

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO X., ST. 94 — CENA DIN 10.—

Kranj, 6. decembra 1957

ZAMETKI SODELOVANJA NA VASI

Tekmovanje za čim večji hektarski donos krompirja je končano — Gorenjski tekmovalci so pridelali povprečno 293 q krompirja na hektar — Prihodnjič bo šlo za kvaliteto

družbene posesti, je sodelovalo pri tekmovanju 596 tekmovalcev. Najboljši rezultat je dosegla druga skupina iz Zaloga s povprečnim pridelkom 383,9 q krompirja na ha, za njo pa prva skupina iz Podbrezij s 358 q, prva skupina iz Zaloga s 354,4 q, prva skupina iz Ljubnega s 343,90 q, prva skupina iz Podnarta s 341,20 q, za tem je bilo še 21 skupin, ki so dosegli pridelek od 300 do 340 q in 27 skupin, ki so dosegli pridelek od 251 do 300 q.

Tako je povprečen pridelek tekmovalcev v kranjskem okraju 293 q na ha in je znatno večji od povprečja pridelka krompirja vseh tekmovalcev v kranjskem okraju, ki je določen na 210 q krompirja.

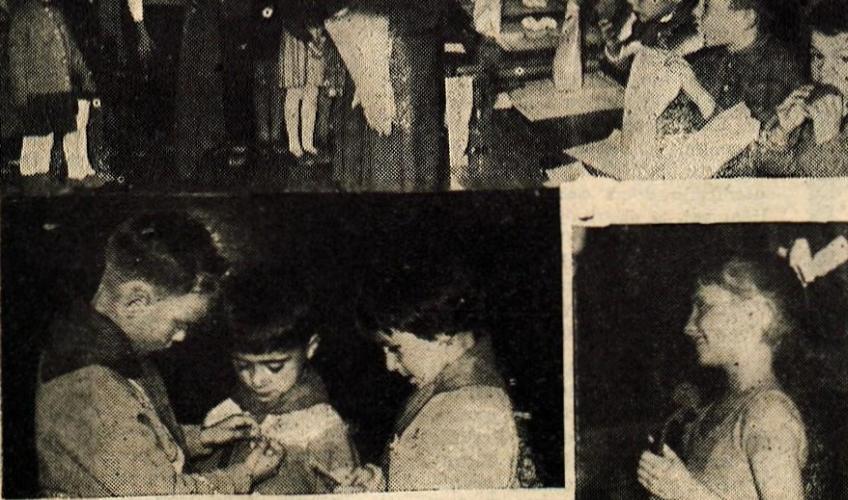
Nekateri posamezniki pa so dosegli celo take uspehe, ki so sedaj prav govoriti že niso bili zabeleženi. Tako je Janez Urh iz Vopovlj izdelal 500 q, Fran Potočnik iz Hotavelj 470, Andrej Triler iz Naklega 462, Peter Grašič iz Strahinja in Zdravko Camkar iz Naklega 460 q krompirja na ha.

Tekmovanje je pokazalo, da se da pridelati več krompirja kot je okrajno povprečje, da je povsod moč z uporabo agrotehnikе povečati kmetijsko proizvodnjo. In ne le to — tekmovanje

je vplivalo na to, da se je poglibilo sodelovanje med posameznimi kmetijskimi tekmovalci in sodelovanje teh s kmetijskimi zadružnimi. Tekmovalci so skupno z zadružno nastopali kot strnjena enota in si skupno prizadevali, da bi povečali pridelek krompirja. Tako sodelovanje med posamezniki in zadružno na vasi se je pokazalo predvsem v manjših, še ne tako razvitih predelih, medtem ko v nekaterih razvitejših predelih to sodelovanje še ni bilo najboljše. Vsekakor pa so se že pokazali prvi zametki sodelovanja, ki je vplivalo na povečanje pridelka.

Svedeo to tekmovanje zaradi objektivnih pogojev ni zajelo tekmovalcev iz vseh predelov Gorenjske. Pokazalo se je, da so zvezne norme morda le malce previsoke za gorenjsko zemljo in za tukajšnje podnebjje. Tako so se tekmovanja udeležili kmetovalci nekako do Ljubnega, iz zgornjega predela pa tekmovalcev ni bilo. Tekmovanja se je udeležilo skupno okoli 8% gorenjskih kmetovalcev. Ceprav so tudi nekateri drugi pokazali voljo za sodelovanje, pa niso imeli pogojev, da bi se tekmovanja lahko udeležili. Tako so bili nekateri prav zaradi objektivnih težav prikrajšani, predvsem še tisti, ki pridelujejo semenski krompir.

Za razpisu letosnjega tekmovanja so sklenili, da naj bi bilo to tekmovanje stalno, naj bi se ponavljalo vsako leto, vendar naj bi bilo vsako leto bolj obsežno in popolno, da bi bilo uspeh čim več. Zato sedaj razpravljajo o tem, da bi prihodnje leto tekmovali v pridelovanju kvalitetnega semenskega krompirja. Po tem predlogu bi te-

Dan republike so nadvse svečano proslavili naši najmlajši — v pionirske organizacije je bilo sprejetih nešteto novih pionirjev. ZGORAJ LEVO — Slovesnost sprejemu novih članov je na osmletki »Stane Zagari« v Kranju prisostovala predsednica Okrajne zveze prijateljev mladine tov. Smilja Goščič. ZGORAJ DESNO — Po slovesnosti je bila priredjena novim članom skromna zakuska. LEVO SPODAJ — S ponosom in veseljem so novi pionirji ogledovali značke in rutice, ki so jih dobili. DESNO — Pionirka Majda Fajonova iz Kranja je v nedeljo z velikim uspehom nastopila na javni radijski oddaji »Pokaži, kaj znaš. Razgovor, ki ga je imel z njo naš sodelavec, berite v naši stalni rubriki.

TE DNI PO SVETU

△ O spopadih v Mavretaniji in v območju petrolojskih vrelcev v Južni Alžiriji so vesti že večkrat prodrele v svet, te dni pa je javnost prvikrat zvedela, da so se razplameli boji tudi v španskem delu Maroka.

Uporniške sile v Ifniji so prodrele 3. decembra do Atlantske obale in preprečile, da bi se izkrcalo špansko vojaštvo, ki ga je pripeljalo 10 ladij iz Spanije in s Kanarskih otokov. Frankoščene transportne eskadre z okreplitvami so se morale umakniti na odprtje morje. Svoje obkoljene garnizije preskrbujejo Španci tako, da jim s padali dobaljajo opremo in živež.

Uporniki so začeli znova napadati Francovce postojanke tudi v Zahodi Sahari. Francovim bataljonom in letalstvu se ni posrečilo, da bi razpršili uporniške sile, ki so obkoličile garnizije v 5 centrilih na jugovzhodu in severovzhodu Ifnije. Francova letala še nadalje močno bombardirajo osvobojeno ozemlje. — Vodja Istiklaala Alal el Fasi je izjavil, da bodo uporniki v Ifniji sami osvobodili ta del maroškega ozemlja in dosegli priključitev k neodvisni maroški državi. — Zunanje ministrstvo v Madridu je objavilo, da so se boji z maroškimi nacionalisti v Ifniji razširili na špansko kolonijo Rio de Oro.

△ V Parizu je bil v torek zaprt sestanek Sveta Severnoatlantskega pakta. Na sestanku so obravnavali vprašanje zahodnonemškega prispevka k oboroženim silam NATO. — Do konca leta 1958 bi morala imeti Zahodna Nemčija v sestavi sil NATO 12 divizij, kar je bilo predvideno že leta 1955. Izvedelo pa se je, da je Zahodni Nemčiji uspelo zbrati le nekaj več kakor polovico predvidenih sil.

△ Britanska admiraliteta je sklenila pogodbo o graditvi podzemskih rezervoarjev na otoku Malta. Rezervoarji bodo namenjeni za preskrbno ladij Atlantskih dežel z gorivom. Gradnja tega oporišča Atlantske zveze bo veljala 6 milijonov funtov.

△ Napetost z Indonezijo, ki se je zaostriла spričo atentata na predsednika Indonezijske republike Sukarna, v katerega so kakor kaže, zapleteni elementi, ki se bojujejo v politični službi Nizozemcev, trajala dalje. Nizozemska plovilna služba je danes objavila, da je indonezijska vlada nizozemskim državljanom prepovedala dostop v Indonezijo. Direkcija inozemskih plovil pa je objavila, da je Indonezija prekinila radijske in telefonske zveze z Nizozemsko. Za zdaj še ni znano, ali druge brzovajne zveze z obema deželama še redno delujejo.

△ Predsednik Eisenhower je imel 4. decembra v Washingtonu razgovor z voditeljem demokratske stranke Stevensonom. Razgovoru je prisostvoval tudi zunanj minister Dulles. Po razgovoru je bila konferenca kongresnih voditeljev, na kateri so govorili o ameriški zunanj politiki in obrambi. — Sestanek se zdi politični krogom pomemben iz več razlogov. Predvsem gre za zahtevo, naj bi se povečali vojaški izdatki za 3 milijarde dolarjev. Nadalje naj bi povečali vojaško in gospodarsko pomoč tujini za 1.1 milijarde. Za 2 milijardi naj bi se povečali izdatki za raketo oružje. Torej bi se merili skupni vojaški izdatki povečati od 38,4 na 40,4 milijarde dolarjev. Pri tem poudarjajo, da morajo ZDA prehiteti SZ. Ti izdatki so v zadnjih 5 letih dosegli skupno 211 milijard ali 42 milijard dolarjev na leto.

△ Izstrelitev prvega ameriškega satelita, ki je bila napovedana za sredo, 4. decembra ob 21. uri, je bila tekom noči večkrat odložena.

△ Močno deževje, ki je v zadnjih dneh povzročilo velike poplave v dolini Tarsus in Mersi, je povzročilo precejšnjo materialno škodo. Okrog 60 hiš je bilo porušenih. Na posameznih krajih je voda globoka nad 2 metra. Neki kmet je utonil.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNİK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNÝ UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

Varnostni svet izglasoval resolucijo o Kašmiru

Zimski čas velja vedno za izrazito državniško in diplomatsko sezono, vendar mednarodno življenje ni dostikrat tako razgiban, kakor je te dni. Oblica potovanj visokih državnikov, Eisenhowrova in Adenauerjeva bolezni, nesoglasja med zahodnimi zavezniki, pomirjevalno potovanje generalnega sekretarja Združenih narodov na Bližnjem vzhod, poleg tega pa še znameniti intervjuji prvega sektarja KP Sovjetske zvezne Hruščeva — poročila in komentarji svetovnih časopisov ter radijskih postaj so dan za dnevnim ukvarjajo z njimi. Čeprav je torej mednarodni položaj osredotočil pozornost javnosti okrog dogodkov, ki so predvsem v zvezi z bližnjim zasedanjem Atlantskega pakta v Parizu, se te dni vrstijo v Združenih narodih razprave o nekaterih perečih in za mir važnih vprašanjih mednarodnega življenja. Tako je Varnostni svet izglasoval resolucijo o Kašmiru, to je o spornem problemu med Indijo in Pakistanom, ki je že deset let na dnevnom redu tega organa Združenih narodov.

Kašmirski spor se je rodil leta 1947, ko si je Indija pridobila neodvisnost. Ob tej priložnosti je Kašmir — ozemeljsko nekaj manjši od Jugoslavije in zagoden med Indijo, Pakistan in Kitajske, dobil pravico, da bi sam odločil, kam naj pristopi: ali k Indiji ali k Pakistanu. Kašmirski maharadža se je tedaj obotavljal nekaj časa, a to so takoj izrabili Pakistanci. Pakistanska obmejna plemena so vdrila na kašmirske ozemlje. Zdaj šele se je maharadža odločil in razglasil priključitev Kašmira k Indiji ter hkrati zaprosil za vojaško pomoč. Tako je prišlo do oboroženega spopada in indijska vojska je zasedla več kakor dve tretjini kašmir-

skega ozemlja, medtem ko so ostanki dobili Pakistanci. Indija je zadevo takoj predložila Varnostnemu svetu in obtožila Pakistan agresije. Varnostni svet je v začetku leta 1948 sklenil, da je spor treba rešiti s svobodnim in nepristranskim plebiscitem pod pogojem, da se indijske in pakistanske čete takoj umaknijo s kašmirske ozemlja. Toda do izvedbe teh sklepov ni prišlo, le obe stranki sta prenehali s sovražnostmi.

Kašmir je od tedaj živel razdeljen na dva dela. Pred šestimi leti so v indijskem delu izvedli volitve. Veliko večino je dobila stranka, ki ima v programu dokončno priključitev k Indiji. Po volitvah je ustavodajna skupščina odstavila maharadžo in letos januarja razglasila republiko kot sestavni del Indijske Unije. Indijski del Kašmira je v teh letih vidno napredoval zlasti v gospodarskem pogledu, medtem ko za del pod pakistansko upravo tega ni mogoče trditi.

Tak razvoj dogodkov seveda ni spravil kašmirskega spora z dnevnega reda Varnostnega sveta. Pakistan ni ustavil obdolžev, da so Indijci zasedli Kašmir protipravno. Indija pa je tudi menila, da je samo pakistanska agresija sprožila oboren poseg indijske čete. Vsaka izmed obet držav še danes zahaja Kašmir zase: Pakistan zato, ker so Kašmirci v večini muslimani, Indija pa zato, ker delja sodi zemljepisno in gospodarsko k indijskim pokrajinam. Sicer biser Azije — glede imenovanja Kašmir — glede naravnih zakladov ni posebno bogat, vendar ima dosti voda, ki so v tem delu Azije nujno potrebne za namakanje in kot vir električne energije.

Indijsko stališče v sporu je bilo od vsega začetka pomirljivo.

vo, pakistansko pa je večkrat z blokovsko nestranostjo in trdrovratnostjo pokvarilo nekatere ugodne trenutke za sporazum. Do tega pa je pravzaprav težko priti. V zamotanem sklopu gospodarskih vprašanj, ko sedanja kašmirska meja seče preko za namakanje, železničice in ceste ter trga industrije od njenih surovinskih baz, ki so važne tako za Pakistan kakor za Indijo, je težko najti hitro in pravčeno rešitev. To je razvidno tudi iz najnovješe odločitve Varnostnega sveta, ki je pooblastila zastopnika Združenih narodov Grahamma, naj bi skušal na mestu načela za sporazum. Meni namreč, da se je kašmirska ljudstvo že zdavnaj odločilo, kam se hoče priključiti.

Kašmirska spor je na videz zadeva dveh držav, Indije in Pakistana, toda v svoji osnovi ne-nehno ustvarja vojno napetost in nevarnost za spopad v tem delu sveta. Mir ogroža toliko bolj, ker je Pakistan članica dveh blokovskih pakrov pod zahodnim varuštvom, bagdadskega in manilskoga. Indijsko stališče, ki obsoja politiko blokov in vojaških pakrov, stalno poudarja, da sta prav omenjeni vojaški zvezni vzrok nepomirljivosti in nestrpnosti na pakistanski strani.

Tako je tudi rešitev tega spora precej odvimsa od razmerja sil na mednarodnem prizorišču. Varnostni svet je sicer sprejel resolucijo, ki bi v ugodnem ozračju lahko privedla k pogodjem za sporazum, vendar pa kaže, da tega v bližnji prihodnosti še ne bomo dočakali.

JELO TURK

kratko, vendar zanimivo

MOTORNA LADJA »NIKOLA TESLA« IZ JAVORNIŠKE PLOČEVINE

Javorniška pločevina je vgrajena v številnih jugoslovanskih in tujih ladjah, ki plujejo po raznih morjih. Predstavniki valjarnje debele pločevine z Javornika so bili pred nedavnim povabljeni na srečanost v splitsko ladjetedelnico, kjer so sploville 12.800-tonski motorni tramer za Švedsko in 10.500-tonski motorno ladjo »Nikola Tesla« za Jugoslovansko-linijsko plovbo. Udeležba Javorničanov na tej srečanosti pomeni priznanje javorniškim valjarcem, ki mnogo prispevajo za našo ladjetedelniško industrijo. V motorni ladji »Nikola Tesla« je vgrajene 80% javorniške pločevine in tudi novi tramer za Švedsko je zgrajen skoraj izključno iz pločevine, ki so jo izvaljali na Gorenjskem. Valjarna je lani izdelala 20.000 ton ladijske pločevine, letos pa že 30.000 ton in je komaj pokrila 40% domačih po-

treb. Prihodnje leto bodo to količino še povečali za okrog 10.000 ton. -k-

DOBER ODZIV PRI CEPLJENJU PROTI POLIOMIELITISU V KAMNIKU

V Kamniku so proti otroški ohromelosti cepili 2254 otrok ali 86%. Starši so se tej zdravstveni akciji radi odzvali, saj je bila kamniška občina lani po številu obolelih med prvimi. Precej otrok zaradi bolezni niso mogli cepiti.

NOV VODOVOD

V Hruščevki, ki leži na hribu nad Tuhiško dolino, so pred dnevi odprli vodovod. Zbiralnik ima 25 m³ prostornine, voda pa poteka v vas po 700 metrov dolgi cevi. Res so dobili veččani od OLO Ljubljana 420.000 din denarne podpore, vendar so sami še več prispevali z lesom in delom, saj so opravili 7200 ur protostoljnega dela. Ob otvoritvi je čestital vaščanom predsed-

nik Občine Kamnik tov. Alfred Janko.

MILIJON DINARJEV ZA RIBJI ZAROD

Kamniška ribiška družina je v zadnjih petih letih vložila v vode na območju občine 140.000 mladih postri in lipanov v vrednosti nad milijon dinarjev. Obnova ribjega zaroda pa le počasi napreduje, ker nekatere tovarne še niso povsem preprečile dotoka škodljivih industrijskih odpak v reke.

583.000 DIN ZA SOCIALNE PODPORE V »ISKRI«

Izvršni odbor sindikalne podružnice v tovarni »Iskra« Kranj, je letos zaprosil za denarno pomoč okoli 300 članov kolektiva. 90% prošenj je bilo ugodno rešenih. Posamezniki so dobili podpore v višini od 2000 do 10.000 dinarjev. Do novembra so razdelili socialno šibkim iz sindikalnih sredstev skupno 583.000 dinarjev.

DUPLICAIMA SVOJ KINO

Dvorano kulturnega doma na Duplici so dogradili in domača Sloboda je v njej slavila praznik Dneva republike z dobro uspelo akademijo. Dvorana je prostorna, saj je v njej 360 sedežev, služila pa bo odslej tudi za kino predstave. Otvoritvena predstava je bila v soboto, 30. novembra. Delavski kolektiv tovarne »Stol« je z dograditvijo doma posebno zadovoljen, saj je skozi dve leti s protostoljnim delom zbiral prva sredstva za zidavo. Tudi za dozidavo kulturnega doma v Kamniku že SZDL zbira sredstva, edino na Homcu se še niso zganili.

USPFLA ZDRAVSTVENA AKCIJA V PODBLICI

Na pobudo krajevne organizacije Zveze borcev v Podblici je zdravstvena ekipa iz Kranja v nedeljo, 24. novembra pregledala prebivalce Nemilj, Podblice in Jamnika. Od pregledanih bosta moralna dva v bolnično. Prebivalci so bili nadvise zadovoljni z izkazano pozornostjo in krajevni odbor ZB Podblica sinatra za svojo dolžnost, saj se v imenu prebivalstva javno zahvali tovariju dr. Hribeniku in njegovemu ženi, dr. Tumovi in bolničarki Štambergerjevi ter tov. Tonetu Hlebecu, ki je akcijo pripravil. Želimo, da bi nas zdravstveni delavci še kdaj obiskali.

Krajevni odbor Zveze borcev Podblica

naša kronika

PROSLAVILI SMO DAN REPUBLIKE

Ves Kranj je bil že na predvečer Dneva republike okrašen s številnimi zastavami in gesli. V izložbenih oknih so bile slike naših voditeljev, tvorcev nove ljudske države.

Na glavni akademiji v Prešernovem gledališču je nastopil mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja pod vodstvom Petra Liparja. Izvajali so dela iz jugoslovanske glasbene literature.

Baletna skupina Svobode v Stražišču pa je priredila tudi uspešen baletni večer v domu Svobode. Proslave so bile tudi v vseh večjih podjetjih, šolah, ustanovah in terenih.

Tržičani so na predvečer Dneva republike prisostvovali dobro pripravljeni akademiji. Na sam Dan republike pa je bilo v mestu več športnih prireditvev. V dopoldanski urah je bil v Tržiču »Tek republike«, ki ga je priredil »Partizan«. Strelska družina je pripravila zanimiv patrulinj tek, ki se ga je udeležilo veliko število Tržičanov. Veliko zanimanje je bilo tudi za prednostne vožnje z motorji, ki so bile popoldne. Na vožnji se je preizkusilo 31 motoristov.

V Škofji Loki je bila mimo glavne akademije zelo zanimiva predstava »Kotorski mornarji«, ki jo je »Svoboda« iz Kranja prikazala Škofjeločanom za Dan republike.

V prostorih gimnazije je bila pred Dnevom republike svečanost, na kateri so sprejeli v pionirske vrste veliko število cicibanov. Mladim pionirjem je čestital predsednik občine in drugi predstavniki družbenih in političnih organizacij.

V Radovljici so za Dan republike priredili v dvorani ljudskega odbora zanimivo predstavo »Lepote naše domovine«. Organizacija Ljudske tehnične je na predstavi prikazala več kot 300 barvnih slik iz raznih krajev Jugoslavije ob spremstvu značilne glasbe določenih krajev in s pojasnil posameznih slik. To predstavo bodo moralni spriči zanimanje občanov te dni že tretji ponoviti.

Mimo tega so tudi v Radovljici imeli lepo uspelo akademijo pred Dnevom republike. Nastopila je »Svoboda« iz Lesc in recitarji društva »Anton Tomaž - Linhart« iz Radovljice. Mladinska organizacija pa je prikazala lepe vaje s puškami. Proslave so bile tudi v Begunjah, Zapužah in drugih krajinah občine.

Na Jesenicah je bila svečana akademija v Mestnem gledališču, kjer je po govoru predsednika občine sledil dobro pripravljen kulturni program. Veliko število Jesenicanov pa se je razvedrilo ob drsnalni reviji na ledu, ki je bila na predvečer v tudi na sam dan — 29. novembra popoldne. Proslave so bile po vseh terenih, vseh, podjetjih in šolah.

K. M.

DRUŽBENI IN UPRAWNI ORGANI ORCINE BLED IZVOLJENI

Predenji teden je imel Občinski ljudski odbor Bled drugo sejo. Na dnevnem redu so bile volitve odborniških komisij in svetov ter sklepante o predlogu statuta občine Bled.

Zbora sta se sestala na ločenih sejah in na skupni seji. Ločeno sta izvolila mandatno-imunitetne komisije, komisije za gospodarstvo, za predpise in organizacijska

Še k beležki

„Birokracija v delu šolskega odbora“ z Gorenjskim sejmom?

V »Glasu Gorenjske« z dne 15. 11. t. l. smo priobčili sestavek dopisnika z naslovom »Birokracija v delu šolskega odbora«. Šolski odbor Glasbene šole na Jesenicah nam je v zvezi s tem poslal naslednje pojasnilo:

»Drži, da ima Glasbena šola na Jesenicah že več kot 10-letno dobo in se je organizacijsko že utrdila. Prav tako drži, da je bila prva seja šolskega odbora sklicana iz objektivnih razlogov šele v začetku oktobra, in da so se na seji obravnavali tekoči problemi. V smislu tozadevnih predpisov sklicuje se predsednik šolskega odbora in so bile v šolskem letu 1956/57 širi seje šolskega odbora, na katerih so se reševali gospodarski in strokovni problemi šole. Nikakor pa ne drži, da šolski odbor rešuje na sejah le prošnje za brezplačno šolanje. Sejni zapisniki nudijo zelo krepak dokaz o tem, kaj se je na sejah šolskega odbora razpravljalo. Rešujejo pa se na seji tudi prošnje staršev za znižanje ukovine, kolikor so pravilno kolkovane in priporočene od terenskih odborov SZDL. Da se rešujejo na sejah le prošnje za brezplačno šolanje, smatramo kot natolcevanje neodgovornih ljudi.

Tudi ni res, da bi bil neki član odbora klican na privatni razgovor na iniciativno vodstva šole ali koga drugega, da bi se ga prepričalo, oziroma se mu vzelog pomog za sodelovanje pri reševanju raznih problemov. Člani šolskega odbora so na svoji seji 21. novembra 1957 to podtekanje soglasno obsovali.

Spomladi letosnjega leta je bila na jeseniški glasbeni šoli honorarno angažirana učiteljica za solopetje, ki v učni 16 gojenca. Ker nima zadostne kvalifikacije in je zaposlena le honorarno, prejema za poučevanje honorar po uredbi. Kakor za ostale predmete, je bil tudi za solopetje pouk s šolskim letom zaključen. Na željo nekaterih pa je imela učiteljica solopetja med počitnicami privatne učne ure, za katere so ji plačevali gojenici mesečno po 2000 dinarjev. Za privatno poučevanje učiteljice šola ni smela potrditi legitimacije za kupovanje mesečne vratne karte, ker je to v nasprotju s predpisi.

Glasbena šola se skupno s šolskim odborom trudi utrditi stike s kulturno-prosvetnimi društvami in jim pomagati z glasbenim kadrom. V ta namen je tudi o uvedbi solopetja obvestila vse društva, da izberejo in prijavijo kandidate za pouk. Razpisu se je odzvalo 16 gojencev. Prav tako je pomagala jeseniški Svobodi in ji ponudila brezplačen pouk za učence godbe na piščala. Poslala je več tozadevnih dopisov, na katere pa ni bilo odgovora. Prav tako je šolski odbor povabil na eno svojih sej takratnega predsednika godbe na pihala jeseniške Svobode z željo, da se uredi medsebojno sodelovanje in uvede pouk učencev godbe na pihala. Sestanek želenih usmerilov ni rodil.

Navedene trditve lahko Glasbena šola vsak čas utemelji s potrebno dokumentacijo.

Zeljo po sodelovanju Glasbene šole z društvimi utemeljuje tudi seja, na katero je povabil šolski odbor zastopnike vseh političnih organizacij, Občinskega ljudskega odbora in delavsko-prosvetnih društev. Vabilo se je odzval od vseh le zastopnik MSS. Tako šolskemu odboru ni uspelo prikazati šolskih usmerilov in problemov šole javnosti.

V šolskem letu 1956/57 je imela jeseniška glasbena šola skupno 218 gojencev, čeprav ima zelo neprimerne učne prostore. Določilo šole utemeljujemo tudi s tem, da je imela v šolskem letu 1956/57 jeseniško glasbena šola 9 internih in 7 javnih nastopov na Jesenicah ter v okolici. Na teh prireditvah so nastopali le gojenici Glasbene šole. Prav tako ima šola svoj mladinski pevski zbor in mladinski orkester, s katerim nastopa na prireditvah. Na pobudo šolskega od-

bora in vodstva šole pa je bil lanskoto ustanovljen tudi veliki simfonični orkester, v katerem delujejo gojenici, absolventi in nastavniki glasbene šole ter svobodaši.

Strokovno delo šole je večkrat letno kontroliранo po inspekciji SPK LRS. Vse inspekcije po priznanih strokovnjakih so bile uspešne, kar dokazujejo inspekcijska poročila.

Glasbena šola se trudi, da bi vzgojila čimveč kvalitetnega kadra z glasbeno izobrazbo, ki naj bi bili v pomoč vsem kulturno-prosvetnim društvom. Kulturno-prosvetna društva naj bi se v bodoče tesnje povezala z jeseniško glasbeno šolo, mobilizirala mlade kadre za glasbeno vzgojo, ki so nudi šola.

Ob koncu pripomjam, da pisec članka ne pozna razmer in problemov, ki jih rešuje vodstvo glasbene šole skupno s šolskim odborom. Z nešim popravkom želimo seznaniti javnost z resnčnim stanjem in delovanjem Glasbene šole na Jesenicah.

Predsednik šolskega odbora:
Zajc Jože

Hkrati pa je uredništvo prejelo tudi pojasnilo člana šolskega odbora jeseniške Glasbene šole tov. Ivana Žena. Le-ta med drugim pravi, da je avtor prispevka »Birokracija v delu šolskega

odbora« črpal podatke iz gradiva seje Sveta Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice. Res je, pravi tov. Žen, da šolski odbor pred pričetkom šolskega leta ni sklical seje. Tov. Žen pripominja, da je na seji izjavil, da šolski odbor na sejih rešuje samo prošnje. To je res toliko, da je na prvi seji, ki je bila brez dnevnega reda, šolski upravitelj poročal o tem, koliko ima šola gojencev in pa o finančnem stanju ter kaj je bil o storjenega. Na o so bile (na tej seji) predložene nekatere prošnje za znižanje ukovine, vendar so bile te prošnje zavrnjene s pripombo, da jih morajo potrditi terenski odbori. Ko so smatrali, da je dnevnih red seje izčrpan, je tov. Žen opozoril še na nekatere naloge šole: na učenje godbenikov za godbe in pa na ustanovitev tečaja za vzgojo vodilnega glasbenega kadra. Upravitelj šole je odgovoril, da v ta namen ni denarnih sredstev. Odbor pa je predloge tov. Žena sprejel.

Odgovor šolskega odbora trdi, da noben član odbora ni bil klican na privatni razgovor, »da bi se ga prepričalo oziroma se mu vzelog pomog za sodelovanje pri reševanju raznih problemov...« Tov. Žen pa izjavlja, da ga je predsednik šolskega odbora ob neki priliki povabil v šolsko pisarno. Tedaj je šolski upravitelj rekel tov. Ženu, glede na njegov predlog za ustanovitev tečaja za vzgojo glasbenega kadra, da tudi v Kranju ni tega in da ima šola svoj program, po katerem se mora ravnati itd. To preprčevanje se je nadaljevalo tako dolgo, da se je tov. Ženu zdelo, kot da je na zatožni klopi.

Te izjave tov. Žena smo uporabili zato, da bi prikazali problem z obeh plati, kajti enostransko ne more pripeljati do želenih rezultatov. Sodeč po izjavi tov. Žena je naš dopisnik v svoji beležki, na osnovi razprave na seji Sveta Svobod in prosvetnih društev jeseniške občine, problem pravilno prisrl. Po podatkih, s katerimi doslej razpočela uredništvo, pa je ta javna kritika že rodila koristne posledice v delu jeseniške Glasbene šole: razpis natečajev za vzgojo glasbenega kadra v Svobodah, sklep, da bo šola ob koncu leta skulala gojence usmeriti v društva itd. To pa kaže, da je bila kritika umestna.

Uredništvo

V torek popoldne je v Klubu gospodarstvenikov predaval podpredsednik OLO Kranj Dušan Horjak o vplivu turizma na ostale panoge na Gorenjskem. Za tem so razpravljali o reorganizaciji Gorenjskega sejma, ki je postal v Kraju že tradicionalna prireditve. V razpravi so se pokazala razna mnenja, najbolj pa je prišla do veljave misel, da bi morda to prireditve reorganizirali tako, da bi postala to nekakšna razstava obrti v republiškem merilu, kjer bi obiskovalci lahko tudi kupovali v času razstave razne drobne predmete. Hkrati pa bi bili na tej razstavi več poudarka turizmu in bi podjetja razstavljalna in morda tudi prodajala izdelke, ki so zanimivi za turista. Razprave o reorganizaciji Gorenjskega sejma se bodo še nadaljevale. Na torkovi razpravi je sodeloval tudi predsednik Republike obrtnice zbornice Leopold Krese.

IZ KLUBA

GOSPODARSTVENIKOV

Klub gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici Kranj, obvešča vse člane, da bo v sredo, dne 11. decembra t. l. ob 16. uri popoldan v klubskih prostorih Zbornice predavanje o temi:

»GOSPODARSKA PUBLICITETA«

Predaval bo ing. Franc Debevc.

Predavanje bo predvsem zanimivo za vodilno osebje v gospodarskih podjetjih in ustavnih ter za ljudi, ki se bavijo s publiciteto.

Uprrava kluba vabi vse zainteresirane k čimvečji udeležbi. Vstop s klubsko izkaznico.

UPRAVA KLUBA

Neupravičen zaslužek

Zakaj meso živali, zaklanih v sili, ni cenejše?

Pogosto plačujejo nekatera mesarska podjetja živali, ki morajo v zakol zaradi bolezni ali nesreč, zelo poceni. Mesariji se pri odkupu sklicujejo na to, da meso od takih živali prodajajo v posebnih prodajalnah mesa po nižji ceni. Vendar — če hočemo kupiti tako meso, ga ni mogoč dobiti, čeprav gre vsak dan v zakol več takih živali. Nekatera mesarska podjetja pa se izognavajo, da prodajajo tako meso drugim podjetjem za predelavo. Po veterinarsko-sanitarnih

predpisih pa predelava takega mesa ni dovoljena, ker mora biti meso v sili zaklanih živali porabljeno sveže in prekuhanino, medtem ko se mesni izdelki uporabljajo tudi surov. Oba primera vasiljujeta misel, da se tako meso prodaja z ostalim mesom po isti ceni kot polnovredno meso.

Vsekakor je pri takki prodaji čeckovan predvsem potrošnik pa tudi živilnarec. Mesarska podjetja so prav gotovo najmanj upravičena, da se okoriščajo na račun teh dveh.

Da je vse to res, potrjujejo tudi nekateri primeri.

Janez Cuznar iz Podkorena je moral dati v zakol kravo, ker je imela poškodovan požiralnik. Žival je imela 178 kg mesa, od tega 9 kg neuporabnega za prehrano ljudi. Živo težo so veterinarji ocenili na 400 kg. Klavnicu in mesarijo Kranjska gora je odkupila 169 kg uporabnega mesa po 70 din za kg, kar znese 11.830 din. Mes je bilo po veterinarju ocenjeno kot polnovredno. Žival je bila zaklana v klavnici in jo je podjetje prevzelo s kzo vred, plačalo pa je samo meso. Če upoštevamo, da večina podjetij plača tako meso po 140 din, gre tu za razliko nad 11.000 dinarjev. In če vzamemo še vrednost kože, ki tehta približno 25 kg, znaša ta razlika približno 15.000 dinarjev. Prodajna cena za to meso je bila 230 dinarjev in k temu moramo pristeti še vrednost kože — zaključek tega počaže, da je imelo mesarsko podjetje nad 30.000 dinarjev neupravičenega zaslužka, medtem ko

je lastnik živali iztržil 11.830 dinarjev, čeprav pri tem še ni vravnana uporabna drobovina.

Mesica iz Škofje Loke je plačala Janezu Jenku iz Trate 137 kg mesa 4-letne, 400 kg težke krave po 80 din za kg — to je 10.960 dinarjev. Kožo je podjetje plačalo posebej. Veterinar je ugotovil, da je žival vredna 65.000 dinarjev. Vsekakor je tudi v tem primeru cena mesa, ki je bilo ocenjeno kot polnovredno, premajhna.

Jakob Meglič je moral dati v zakol 4-letnega voa, ker si je na paši odlomil rog in poškodoval lobanjo. Ponudil ga je najprej mesarskemu podjetju na Brezjah, ki je bilo pripravljeno plačati 120 din za kg, vendar s pogojem, da mora lastnik z volom še teden dni počakati, ker ima mesarski trenutno preveč mesa. Ker pa je po veterinarski odredbi moral žival takoj v zakol, je vola ponudil mesarskemu podjetju v Tržiču. Podjetje mu je prvočno ponudilo 100 din za kg, ker pa je lastnik zahteval 120 dinarjev, so mu plačali vola po 80 din za kg, če da mu bo zavarovalnica plačala ostalo. Verjetno v podjetju ne vedo, od koder denar v zavarovalnici.

Morda ponekod odkupljeno meso v sili zaklanih živali, res prodajajo po nižji ceni, vendar prav govorito to ne velja povsod. Menim, da je vprašanje potrošnikov in kmetovalcev, kje prodajajo meso, ki je bilo odkupljeno na opisani način, povsem upravičeno. Upoštevati moramo, da gre vsak dan v zakol več takih živali in da gre tu za precejšnje vseote.

T. T.

Svež veter v Cerklijah

Pred dnevi je imel novo izvoljeni Občinski ljudske odbor v Cerklijah že drugo sejo. Ta seja je bila plodna. Odborniki so prispevali vrsto predlogov izvoljenim komisijam in svetu. Med drugim so govorili o gradnji oziroma adaptaciji zdravstvenega doma, ki se zavlačuje že več let. Opozorili so tudi na to, da je treba poskrbeti, da se ne bo pokvaril instrumentarji v skladnišču zadržavnega doma, ki ga je občina kupila pred petimi leti za 1.800.000 dinarjev za splošno in zdravstveno ambulanto. V zvezi s tem so odborniki tudi poudarili, da bi bilo treba začeti graditi nov stanovanjski blok, še posem bi lahko spraznili stavbo, ki je namenjena za zdravstveni dom, a so sedaj v njej stranke in frizerški salon.

Glede kmetijskega posestva v Cerklijah so odborniki smatrali, da ga je treba urediti. Treba bo misliti na gradnjo hleva, na stroje in stanovanja za delavce, ker so sedaj zaradi neurejenih stanovanjskih razmer na posestvu započeli večinoma le dñinari. To nedvomno oteži kmeta normalno delo na posestvu. Hkrati so odborniki smatrali, da je potrebno izdatnejše sodelovanje med kmetijskimi zadružnimi. Delno so se zadruge že lotile urejanja nasadov, rivezna, malin in jagodičevja, ker so vsi pogoj za pridelovanje teh kultur. KZ Telesovo in Cerkle sta že počeli po 10 ha teh kultur. Brniki pa nekako manjšo površino. Odborniki so govorili tudi o ureditvi javne razsvetljave, kar je nujno zaradi turističnega razvoja Cerkelj. Tudi ceste bo treba v bodoče bolje vzdrževati.

-an

GLAS GORENJSKE

OB 9-LETNICI OBROTOVANJA
IZPOLNILI LETNI PLAN
34 DNI PRED ROKOM

Dne 26. novembra ob 21. uri so v valjarni debele pločevine na Javorniku dosegli letni proizvodni plan: izvaljali so 60.000 ton pločevine. Naslednji dan so imeli v obratu priršno slovesnost, na kateri so proslavili razen delovne zmage tudi devetletno obnovljeno.

Letešnji uspeh valjarne je tako pomembnejši, ker so ga dosegli v izrednih pogojih (zastoji zaradi remonta in okvare na valjnom stojalu). Z javninsko pločevino krijejo okrog 40% potreb naše ladjedelniške industrije in do konca leta je bodo dali na trg še okrog 7.000 ton. Ta uspeh je plod prizadevanj celotnega kolektiva valjarne, kajti kljub 46 dnevnom zastoju so dosegli prvič tako veliko proizvodnjo.

Letos so uvedli tudi nov po stoppek avtogenškega čiščenja bram — vložkov — na površini. Na ta način so povečali proiz-

GOBOVCE
SO DOBILE VODOVOD

Prebivalci vasice Gobovce pri Podbrezjah so proslavili Dan republike z otvoritvijo novega vodovoda. Se na praznik dopoldne so lopate pele udarneško pesem pri zaključnih delih ob novem zavetju in cevovodih. Pred popolnem slovesnostjo pa so bila vsa dela končana. Vsem vaščanom je končno pritekla voda v hišo. Gradbeno vrednost objekta ceni jo na 900.000 dinarjev. Vaščani so vsa nestrokovna dela — izkopavanje, betoniranje, zasipavanje — opravili sami. Tako so prispevali nad 3000 delovnih ur in precej denarnih sredstev — skupno 57 odstotkov vrednosti novega objekta. Občinski odbor Rdečega križa in občinska komisija za asanacije pa prispevala 390.000 dinarjev.

-ell-

NOVA KONJEDERNICA
V CERKLJAH

Pred dnevi so opravili zadnja dela na zgradbi konjedernice v gramozni jami med Cerklijami in Pšato. Do sedaj so konje odirali v Po

Gorenjski obveščevalec

ZDRAVNIŠKA

DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Pravnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: Preklic 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je: Kranj 190.

Izgubila sem denarnico od Pševra preko Javornika do Jošta dne 29. novembra. Najditelja naprošam naj denarnico in dokumente proti nagradi vrne na naslov v denarnici ali v oglašni oddelku, denar pa lahko obdrži.

Zastavo, ki jo je odnesel veter in jo je potem nekdo odnesel proti, naj jo vrne na Klanc 63.

Elektro-motor v odličnem stanju 7,5 KM napredaj. Pušavec Janko, Šenčur 146.

Okrajni zavod za socialno zavarovanje Kranj opozarja vse, ki so bili zaposleni v ČSR nad eno leto, da prijavijo tako zaposlitev pri tukajnjem zavodu, soba št. 13 ali v pokojninskem odseku podružnice Jesenice.

Prodam 3 prahiče 25–30 kg težke. Sp. Brniki 11, Cerkle.

Prodam posestvo v Poreču se stoeče se iz: 5 ha vinograda, 5 ha gozd, hišo in vse gospodarsko posloplje. Cena 3 milijone dinarjev. Ponudbe oddati v oglašni oddelku.

Prodam parcelo 826 kvadratnih metrov v Črčah pri Kranju. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodam zimski moški plašč iz krombije za srednjo postavo. — Podbreze 67.

Sprejememo v službo takoj nekaj pekovskih pomočnikov, ter zunanje delavce, mlajše moške moći za razna zunanja dela. — Pekarna Kranj.

Kupim ženski šivalni stroj v dobrem stanju. — Brejc, Begunje 105.

Kupim hišo z 1 ha zemlje v Kranju ali okolici. — Ploj Stanko, Breg ob Savi 35, Kranj.

Trgovsko pomočnico, mlajšo moč, lahko tudi učenka tretjega letnika, sprejme špecijska trgovina v Kranju. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe oddati v ogl. oddelku lista.

Nudim stanovanje za pomoč v gospodinjstvu, tovariši, ki dela samo v popoldanski izmeni. — Informacije dobite na Planini 34, v popoldanskih urah.

Podpisani preklicujem in občlujem žaljive besede, ki sem jih izrekel na seji Kmet. zadruge Ljubljane dne 18. julija 1957 in izjavljam, da nimam družini Kovačič Anice ničesar očitati.

Opozorjam vsakogar, ki bi kaj žaljivega govoril o meni, da ga bom sodniško preganjal. Izjavljam, da so vse govorice izrečene o meni neresnične. — Blažič Alojz, Jesenice.

Prodam novo rezilno glavo za skobelni stroj. Naslov v oglašnem oddelku.

ZAHVALA

Podpisana se zahvaljujem Državnemu zavarovalnemu zavodu za takojšnje izplačilo zavarovalnine za pogorelo stanovanjsko hišo in gospodarsko posloplje, kakor tudi tovariši »Color« v Medvodah za podarjeni začasno streho pa tudi vsem darovalcem lesa in delavcem ter ostalim prebivalcem Smlednika in okolice, ki so mi na kakšenkoli način pomagali. — Grabeč Ana, vojna vdova iz NOV, Smlednik.

OBJAVE

VESELI VEČER

Zabavni ansambel Celjskega akademskega kluba — študentov iz Ljubljane, priredi v prostorih »Prešernovega gledališča« v Kranju v nedeljo 8. decembra ob 16. in 20. uri.

VESELI VEČER

s pestrim sporedom glasbenih in zabavnih točk. Sodelujejo: Celjski instrumentalni kvintet — solisti, humorist Matevž ter absolvent AIU Branko.

PLESNE VAJE

TVD »Partizan« Stražišče obvešča, da bodo ob 8. decembra t. i. dalje vsako nedeljo ob 16. uri v domu »Partizana« Stražišče plesne vaje pod strokovnim vodstvom. Plesne vaje bodo kombinirane za začetnike in ostale. — Vabljeni

ZAHVALA

Ob bridi izgubi mojega ljubljenega moža Megliča Jožeta (po doma Lenart) iz Doline se iskrene zahvaljujem vsem, ki ste mu med boleznijo lajšali trpljenje, v prvi vrsti zdravniku dr. Martinčiču, vsem darovalcem vencev, in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala dr. Gregorčiču za ganljivi govor in ostali duhovščini za spremstvo.

Prav vsem še enkrat prisrčna zahvala.

Meglič Elizabeta

KINO

»STORŽIČ« KRANJ: 6. in 7. decembra amer. barvni cinema-scope film »PIKNIK« ob 16., 18. in 20. uri. 8. decembra ob 10. uri amer. barvni film »SKARAMUŠ«, ob 14. uri franc. film »STOPNICE ZA SLUŽINČAD«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinema-scope film »PIKNIK«.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO: 7. decembra ob 19. uri amer. premiera franc. filma »STOPNICE ZA

SLUŽINČAD«. 8. decembra ob 16.30. in 19. uri amer. barvni film »SKARAMUŠ«.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE: 7. decembra amer. barvni film »SKARAMUŠ« ob 18. in 20. uri. — 8. decembra franc. film »STOPNICE ZA SLUŽINČAD« ob 15., 17. in 19. uri.

NAKLO: 7. in 8. decembra amer. film »KAPETAN KERY« ob 19. uri.

BLED: od 6. do 9. decembra franc. pustolovski film »JUNAKI SO UTRUJENI«. V petek ob 20. uri, v soboto ob 17. in 20. uri in v nedeljo ob 14., 16., 18 ter 20. uri — ob 10. uri dopoldan matineja.

RADOVLJICA: 5. decembra ob 23. uri jug. barvni film »POP CIRA IN POP SPIRA«.

6. decembra ob 20. uri amer. barvni film »ZADNJI IZ PLEMENA KOMANČKI«.

7. decembra ob 20. uri jug. film »POP CIRA IN POP SPIRA«. — 8. decembra ob 10., 14. in 18. uri jug. film »POP CIRA IN POP SPIRA« ter ob 16. in 20. uri amer. barvni film »ZADNJI IZ PLEMENA KOMANČKI«.

LJUBNO: 7. in 8. decembra amer. film »LETEČA VRAGA«. V soboto ob 19.30. uri in v nedeljo ob 16. in 18. uri..

SORA SKOFJA LOKA: od 6. do 8. decembra amer. barvni film »UPOR NA CAINU«.

KRVAVC CERKLJE: 7. in 8. decembra amer. pustolovski film »KLIC DIVJINE«. — V soboto ob 19.30. uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALIŠCE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

V soboto 7. decembra ob 16. in 20. uri A. P. Čehov »STRICEK VANJA« — drama v 4 dejanjih — izven. Gostovanje Mestnega gledališča iz Ljubljane. Vstopnice so na razpolago v običajnih urah pri blagajni Prešernovega gledališča.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto 7. decembra in v nedeljo 8. decembra ob 19.30. uri G. Axelrod »SEDEM LET SKOMIN«. Romantična komedija v 3 dejanjih. Režija Marjan Starc. Scena: Bojan Čebulj. — Zvez z vlasti ugodne.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05., 6.00., 8.00., 10.10., 13.00., 15.00., 17.00., 22.00 in 22.55. uri ter Radijski dnevnik ob 19.30. uri, ob nedeljah pa ob 6.05., 7.00., 13.00., 15.00., 22.00 in 22.55. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

PETEK, 6. DECEMBER

6.40 Naš jedilnik.

8.05 Lepo melodije — znani na-pевci.

8.35 Skladbe Ivana Zajca igra pihalna godba JLA pod vodstvom Jožeta Bruna.

9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo: Poje z nami.

10.10 Dopoldanski koncert.

11.00 Pionirska tednik.

12.00 Dopoldanski openri spored.

12.30 Kmečka univerza — ing.

Raoul Jenčič: Ekonomičnost strojnega pridelovanja krompirja.

13.15 Non stop!

14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.

15.40 S knjižnega trga.

16.00 Glasbene uganke.

18.00 Okno v svet: Pet dni po Čehoslovaški.

18.15 Slovenske zborovske skladbe in samospovedi.

18.45 Prof. dr. Mirk Rupel: Jezikovni pogovori.

20.00 Veseli večer.

21.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 8. DECEMBER

7.35 Glasbene slike in zabavne popevke.

8.00 Športna reportaža.

8.45 Mladinska radijska igra — a) Medved Pu najde Šivčkov rep, b) V gozd prideta Konči in Ru.

9.15 Kar radi poslušate.

10.00 Še pomnite tovariši... — Iztok Lipar: Golčaj.

12.10 Želim — dober tek! (spored zabavne glasbe).

13.30 Za našo vas.

16.00 Matija Maležič: Ljudje pod Snežnikom (reportaža).

16.30 Glasbeni mozaik.

17.30 Radijska igra — Luigi Silori: Barake.

18.30 Slovenska pesem od romantične do danes — IX. Skladbe Benjaminja Iipavca (2. del).

22.15 Igramo za ples!

KNJIGOVODJE!

Ustanovna skupčina Združenja knjigovodij Slovenije bo dne 12. decembra 1957 v kinodvorani Lito-stroja v Ljubljani s pričetkom ob 10. uri.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev ustanovne skupčine

2. Izvolitev delovnega predsed-
stva

3. Izvolitev zapisnikarjev

4. Izvolitev overovateljev zapis-
nika

5. Izvolitev kandidačske komi-
sije

6. Izvolitev volilne komisije

7. Referati

8. Diskusija o referatih

9. Potrditev pravil združenja

10. Volitve upravnega odbora,
nadzornega odbora in čestnega
razsodnišča.

K udeležbi vabilo vse usluž-
bence knjigovodstva. Udeležence,

ki se še niso prijavili, prosimo, da
pošljete čimprej prijave na na-
slav: Inicjalni odbor za ustan-
ovitev Združenja knjigovodij LRS
Ljubljana, poštni predel št. 29.

Inicjalni odbor za
ustanovitev Združenja
knjigovodij LRS

15.40 Iz svetovne književnosti —
Antoine de Saint Ewuperry: Moj tovariš Guillomet.

18.00 Iz naših kolektivov.

18.30 Poje pevski zbor »Jože Moškrč p. v. Slavka Mi-
helčiča«.

18.50 Družinski pogovori.

20.15 Tedenski zunanje-politični
pregled.

21.15 Oddaja o morju in pomor-
ščakih.

SOBOTA, 7. DECEMBER

6.40 Naš jedilnik.

8.05 Lepo melodije — znani na-
pevci.

8.

Razmišljjanje o amaterski dejavnosti

Čemu mrtvilo in nedelavnost?

Dosedanje izkušnje so pokazale, da se pri kulturno-prosvetni dejavnosti ni mogoče več omejevati zgolj na amatersko dejavnost, na nevse zvore in majhne knjižnice, ampak je treba iskati edino nove oblike dela z množicami. S spremembijo družbenih odnosov na vasi se nenehno spreminja tudi človekova zavest, khrati pa, zlasti spričo močnega vpliva filma, tiska in radija, rastejo tudi kulturne potrebe našega človeka. Te nove okoliščine, ki so iz dneva v dan bolj očitne, pa terjajo od naših prosvetnih društev v Svetobor precej iznajdljivosti in sposobnosti prilagoditi se novim razmeram in potrebam.

Klub temu pa se marsikje, zlasti na podeželju, omejujejo nekatera društva največ na amatersko igralsko dejavnost, ki jo gojijo z večjim ali manjšim uspehom. — Medtem ko v mestih močnejše karajojo duhov podobno prebivalstva tisk film in radio, imajo nastopi amaterjev skupin na podeželu dokaj večji odmetv v marsikje priznano tradicijo. V bistvu so delovne skupine te vrste po svoji igralski aktivnosti, metodah in kvaliteti tako raznolike, kolikor jih pa je. Prav zaradi tega je njihovo delo precej mnogostransko in pestro. K tej raznolikosti jih silijo okolje, v katerem delajo, in pa — sami nosilci kulturno-prosvetnega prijadevanja.

Vejča društva v bolj razvitedih krajih se bodo zavzemala za zahtevnejši repereto in ga tudi bolj dosledno in kvalitetnejše izvedla, če ne bodo hotela izgubiti stiku s sorazmerno zahtevnejšim občinstvom.

Zal pa je ponekod dejavnost društva precej borna ali pa je sploh ni. V zadnjem času smo brali v »Glasu Gorenjske« sestave o kulturnoprosvetni dejavnosti gornjevaške občine z naslovom »Osebna nasprotja duševno kulturno dejavnost« (18. okt. 1957). Prav zanimive so pišečeve ugotovitve, posebaj pa dejstvo, da se zlasti v Poljanah kulturno-prosvetno delo društva ne more povzeti na nekdanjo raven prav zaradi

osebnih nasprotij, ki seveda razkrajajo vsako dobro namero in pobudo posameznikov. To dejstvo je tamkaj že precej stara stvar in se vleče še skozi vsa leta.

Ker so mi bile razmere ondi še pred nedavnim dobro znane in ker imenovana društva le niso edina te vrste, bi k omenjenemu pristavl še nekaj besed.

Nemalokrat ugotavljamo, zakaj je to ali ono društvo nedelavnost: bralci ne morejo do zaželenih knjig, ki jih sicer hrani društvena knjižnica, ljudska umiverzitačna, prav tako mrtvilo vladata tudi med igralci. Tako sicer izgleda od daleč. Če pa stvar nekoliko natančnejše premotrimo in nekoliko pobrskamo za vzroki, ki so povzročili takoj stanje, bomo odkrili marsikje zanimanja. Pogosto se nahajajo v vodstvih društev ljudje, ki smatrajo, da so edino oni poklicani voditi in usmerjati prosveto in kulturo v kraju, pa sami nimajo niti pogovor niti resnične vremene za to. Smatrajo pač, da morajo ravno o vsem odločati, in čutijo, da jih že od nekdaj veže neka dolžnost do tega dela, ker so z društvu na ta ali oni načini povezani: gospodarji inventarja, upravniki prosvetnih domov in podobno. Z resničnim kulturnoprosvetnim delom pa jih ne druži tista notranja vez in potreba, prav tako jim manjka tudi veselja in sposobnosti. Kljub temu pa se skušajo uveljaviti, ker se pač morajo. Izkušnja pa seveda pokaže drugače. — Taki ljudje lahko postanejo morda dobra opora pri raznih organizacijah in tehničnih opravilih, če je njihovo prizapravljeno in voljo moč pravilno usmeriti. Nikakor pa ne morejo ostati vodilni usmerjevalci kulturnega življenja v nekem kraju, kajti čim nastopijo prve težave, se s tem pojavijo zanje tudi nepremostljive ovire, ki jim niso kos. Prav zaradi tega odpovedo in vsa stvar zaspri. In takih primerov ni malo.

Seveda so vzroki za tako mrtvilo in nedelavnost lahko zelo različni. Navedel sem le enega.

Se vedno pa je najti primere, da aktvni kulturni delavci niso dozoreli kulturnim zahtevam občinstva. Režiserji na primer s svojimi nazorji o igralstvu še precej zaostajajo in niso sposobni prilagoditi se zahtevam časa, zato pa životarijo in se izživljajo v skrajnem dilematizmu. Prav taki odgovorni ljudje društvenom in občinstvu veliko škodujejo, ker so zaverovanji v svoje zastarele in neuporabne metode dramskega dela. Se teže pa je, če ti ljudje menijo, da je kulturnoprosvetno delo njihov monopol. Vsakogar, ki se vtika vanj, ljubosumno gledajo in ga na tistem z vsemi štirimi odrivajo. Sami se namreč smatrajo za edino zvezlavne nosilce kulturnega življenja, ker se so sprostvo pač že od nekdaj ukvarjali. Marsikod pride s takimi ljudmi navskriž že pri izbirki dela za uprizoritev. Ce ni hudič, najdejo v svoji ropoltnicni kakšno zapršeno »solzavo romantično zgodbo«, ki so jo staknili škodne kod. — Druga težava pa nastopi pri priravah za uprizoritev. V mnogocem je odvisno ravno od režiserjev, kako bo uspela celota. Seveda od njihove sposobnosti, iznajdljivosti in vremenu. Vsakdo, ki je že režiral ali igral pri kateremkoli amaterskem društvu, ve, da ta dolžnost ni lahka in da zahteva celega človeka. Se bolj težavna pa je vloga režiserja v takih igralskih skupinah, kjer mora opravljati malone vse dolžnosti od dramaturga, scenarista do tehničnega vodje. Razen tega pa mora biti dober organizator in misiliti pri tem na vse malenkosti. Z igralsvom ga mora seveda družiti veselje in vremena za stvar ter delovna ambicija. V mnogih primerih mora suvereno in odločno ukrepati, če se hoče izogniti zmedni in kolobanju, tako pri izbirki dramskega teksta, pri razdelitvi vlog kakor tudi pri vajah. Tako pa seveda lahko ravna samo tisti, ki si s svojimi uspehi in delom pridobi zaupanje in ugled.

JOŽE BOHINC

filmi, ki jih gledamo

PIKNIK

Ameriški filmski producent »Columbia« je v režiji Joshua Logana posnela v kinemasku v barvah odrsko delo ameriškega dramatika Williama Ingea »Piknik«, ki je bil nagrjen s Pulitzerjevo nagrado. Že samo dramsko delo je na svoji poti po ameriških in evropskih odrskih doživel prodoren uspeh, nič manjšega uspeha pa ni zabeležil film.

Da je iz dramskega teksta, ki pomeni umetnino, nastala nova, še večja umetnina — film, ima nedvomno največ zaslug režiser Joshua Logan. Vsekdanji zgodbi, o kateri bi se že razdelili človeku komajda vredno razmisliti, je vdahnil pravo mero optimizma, sproščenosti, humorja, gremke in zanesenjaške vere v mladost, tako da zgodba zaživi pred očmi gledalca v vsej svoji neposrednosti in prepričljivosti. Vsekakor pa so predvsem filmska izrazna sredstva pripomogla, da se je dramski tekst otrezel tesnega okvirja prizorišč, ki jih narekuje oder; spričo tega pa je postala vsa zgodba širša, zgornejša, bolj dinamična — torej po dramaturški plati brezhibna.

Logan je zaupal glavne vloge Williamu Holdenu, ljubki igralki Kim Novak in Rosalind Russell. Svoje naloge so brezhibno opravili.

Kinematografski sistem in barve — nove pridobitve filmske tehnike — umetniškega jezikla zgodbe ne mrtvičijo. Morda bi kazalo grajati barve, ki jim ni bila posvečena tolkna pozornost, kakor to vidimo pri pogostih filmskih spektaklih, pa čeprav le-ti nimajo nobene umetniške vrednosti. Nekateri prizori zažare do časa do časa v vijoličasti ali rdeči svetlobi, nekatere slike pa so medle.

LOV NA VOHUNE
je ameriški pistolovski film v črno-beli tehniki. Tej zgodbi v prid ne bi mogli pripisati drugega kot to, da je, kot vsi tovrstni filmi, grajen zelo spremno in da je prikoved zelo domeslna. Risanje konfliktov je površinsko, nikjer ni opaziti poglabljanja v značaje nastopajočih. Kljub temu, da je film še kar dober, ne presegajoč po-vprečja med filmi tovrstnega žanra. Film je režiral George Sherman, v glavnih vlogah pa nastopajo Martha Toren, Howard Duff in Philip Friend. aa

LJUBO RAVNIKAR: POD SREDNJIM VRHOM (akvarel)

LJUBO RAVNIKAR: DVORIŠE — SREDNJI VRH (akvarel)

Miloš Mikeln:

Pomenki o filmu

LAŽNI PSIHOLOŠKI FILM

Vsa umetnost je bila v vseh časih usmerjena na v človekovo notranjost, v njegovo psihično življenje; v neki dobi manj, v drugi bolj. V zadnjih dve sto letih je ta usmerjenost umetnosti v človeško notranjost vzopredno z naglim razvojem znanosti in zlasti še psihologije postala še očitnejša in večkrat celo sama sebi namen. Tudi filmska umetnost se je kmalu potem, ko je premagala začetne otroške bolezni, po vzuju svojih starejših sester, zlasti dramske knjižnosti, usmerila v raziskovanje in prikazovanje človekove duševnosti. S tem je filmska umetnost, ki so jo v začetku smatrali za navadno sejmarsko atrakcijo, postala enakovredna drugim umetnostim, da lahko danes ustvarja umetniške podobe človekovega življenja z enako silo, kot n. pr. dva tisoč let starejša dramatska knjižnost.

Ampak, kot se je iz romantičnega romana rodil meščanski solzavi roman, kot je vsak resnično umetniški pojav, vsaka vrst utemeljena svojo popačeno podobo, ki ji z neslovensko, a zelo jasno besedo običajno pravimo »šund«, tako je tudi psihološki film kaj kmalu dobil svojega popačenega dvojčka, lažni psihološki film, ki jih velike in male filmske produkcije po svetu izdelujejo prav toliko kot kriminalistični, pistolovski ali revijski filmov.

Lažni psihološki film je nastal iz iste potrebe, istega duha kot resnično umetniški psihološki film: iz težnje po čim globljem posegu v človeško duševnost, težnje po slikanju ne le zunanjosti, temveč tudi notranje podobe, notranje resničnosti človeka. Producen, ki je tak film izdelal, ga s svojim reklamnim aparatom razglasil za »precizno analizo duševnosti takega in

takega junaka«, da bi s tem zadostil težnji gledalca po podobah človeških duševnosti, po notranjih konfliktih in notranjem, psihičnem doseganju.

Medtem ko umetniški psihološki film slika življenje s poudarkom na notranjem, psihičnem doseganjem in psihičnih značilnostih ljudi, pa lažni psihološki film običajno vzame za svojo vsebinsko osnovo neko nenormalno psihično lastnost glavnega junaka filma in potem okrog te lastnosti in iz nje izvirajočih (ali pa po silodanah) zapletov naniza bolj ali manj (po navadi manj) verne podobe resničnega življenja. Toda na tej pravkar imenovan značilnosti pravljap še ni nič slabega, nič takega, kar bi te vrste filme označilo kot umetniške, lažni - psihološke. Lažni psihološki film jemlje svoje snovi iz življenja in slika življenja s poudarkom na notranjih, psihičnih zapletih. Ves življenski ambient in vse resnično življenje pa mu je samo kulisa, pred katero kaže nenormalne lastnosti svojega junaka. To ni nikdar verna, temveč vedno le skonstruirana, po sili sestavljena podoba resničnosti in tudi tiste človeške duševnosti, ki jo analizira. Torej: ne slikanje življenja in ne normalnih duševnih pojavorov v nem, temveč slikanje nenormalnih duševnih pojavorov in včasih še življenja okrog njih. To je glavna značilnost lažnega psihološkega filma.

V naših kinematografi teče mnogo filmov, za katere trdijo reklame agencije filmskih družb, da so psihološki, dušeslovnici filmi. S temi reklamnimi gesli hočejo privabiti čim več gledalcev, kajti marsikateri sodobni obiskovalci kina se ne zadovoljijo več samo s prikazovanjem zunanjih dogodkov, temveč hoče, da mu film, ki ga gleda, nudi tudi vpogled v človeško du-

ševnost. Toda ker ti filmi niso nastali kot umetniški odraz življenja, temveč kot v neki bajki-psihološki okvir posiljeno življenje, tudi niso umetnine. Prva značilnost takih filmov je, da so navadno zgrajeni na znani formuli za izdelovanje osladnih zgodb s happy-endom. Po tej lastnosti jih bomo tudi najlaže spoznali. Poskušati si odmisli vso psihološko navlako, ki kitati tak film (na primer »Ne poj mi žalostni pesmi«, številne mehiške in druge filme), pa boste videli, da ostane samo še osladna storija, sestavljena po stokrat preizkušenem receptu, ki naj zadovolji estetsko neizobraženo občinstvo.

V enem izmed prejšnjih naših člankov o filmu smo zapisali, da vidimo vsako leto morda le deset dobrih, umetniških filmov, vsi drugi pa so plaža ali kvečjemu samo zabavi namenjeni industrijski proizvod. Danes bomo to neštetokrat dokazano trditve dopolnili: če odštejemo od tistih 95 odstotkov povprečnih in slabih zabavnih filmov vse filme raznih serijsko produciranih zvrsti, to je western, gangster, revijske, glasbene in pistolovske filme, so večina teh, ki nam še ostanejo, lažni psihološki filmi. Zaradi tega je lažni psihološki film nelzbrunenemu okusu filmskega občinstva še posebej nevaren. Če gledamo glasbeno revijo, jo gledamo pač samo zaradi zabave, zaradi živih barv in zaradi živahne glasbe, teža pač ali onega jazzovskega zvezdnika na trobenti. Toda psihološki film se nam hoče vsiliti kot resnična podoba življenja in marsikod takim spaškom marsikdaj nasede. V dvorani se pojavijo že zgodni robci vseh oblik in velikosti, ki služijo ginjenim gledalcem za brisanje posledic trpljenja »njega« ali »nje«. Ko gredo gledalci domov, so vsaj z pol ure zamorjeni. Posledic takega filma se znebijo šele, ko film trezno premislijo in spoznajo, da so nasedli sleparji (kar se pa pri današnjem tempu življenja le redkokdaj zgodi, saj nihče nima časa premisljati o tem, kar je videl v kinu).

(Nadaljevanje prihodnjih)

OBISK RAZSTAVE AKVARELOV AKAD. SLIKARJA LJUBE RAVNIKARJA PRESENETIL

Nadvise zanima in vsebinsko pestrata razstava akvarelov akademškega slikarja Ljuba Ravnikarja v Mestnem muzeju v Kranju je pritegnila veliko število ljubiteljev likovne umetnosti. Do včeraj je namreč razstava zabeležila 4.372 obiskovalcev. Ta nadoprovprečno visoki obiski lahko služi tudi kot dokaz, da so umetnostna stremljenja, in osebno nota razstavljavca ljudem zelo bližu.

Z »MAČEHO IN PASTORKO« SO GOSTOVALI V PODNARTU

V nedeljo je mladinska dramska sekcija KUD Storžič s Kokreto uprizorila v Kulturnem domu v Podnartu mladinsko igro Kristine Brenkove »Mačeha in pastorka«. Igra je uspešno zrežiral učitelj S. Scherl s Kokreto. Ker so mladinci s to igro nastopili že na domaćem odru, je nedeljska predstava zelo dobro izpadla. Stevilni gledalci so bili z ugro mladih igralcev zelo zadovoljni; izrazili so željo, da bi jih še večkrat obiskali. -an

Z razstave v Mestnem muzeju v Kranju

GORENJSKO STAVBARSTVO V BAROČNI DOBI

29. novembra je bila v Mestnem muzeju odprta razstava pod imenom »Gorenjsko stavbarstvo v baročni dobi«. Razstava skuša s fotografijami in z arhitektonskimi načrti prikazati celotno spomeniško posest, ki jo je pri nas ustvarila baročna doba v 17. in 18. stoletju. Zastopana je profana in sakralna arhitektura (gradovi, cerkve, kmečke hiše itd.). Razstavi so priključeni kot dekorativni elementi v zadnjem času najdeni kipi in slike ter makete nekaterih stavbarskih spomenikov. To-kratna razstava je prvi poizkus prikazati spomeniško posest določenega področja in določene dobe v razstavni obliki.

Pri pripravi razstave so sodelovali Okrajna spomeniška komisija v Kranju, Odsek za spomeniško varstvo OLO Ljubljana, Narodni muzej v Ljubljani in Muzej v Skofiji Leku. Razstava bo odprta do 31. decembra.

S.

Analizo družbene prehrane v kranjskem okraju pripravljajo

Zavod za napredek gospodinjstva v Kranju je opravil letos že nekaj pomembnih nalog. V izprani anketi je skupno z Odborom žena zadružnic pri Okrajni zadružni zvezi obdelal 200 kmečkih gospodinjstev iz vseh predelov okraja. Na ta način mu je uspeло zbrati zanimive podatke o zapošlenosti kmečkih žena, kakor tudi o načinu prehrane na kmetih.

V preteklem mesecu je Zavod začel tudi s splošnimi 6-tedenskimi gospodinjskimi tečaji na podeželju. Kranjske žene obiskujejo zdaj prostorje Zavoda tri tečaje, ki potekajo vzporedno. Med obiskovalkami je precej tovarišic iz delovnih kolektivov, zlasti iz »Tiskanine« in »Pletenine«. V krajkem bo priredil Zavod tečaj za internatske kuharice ter seminar za tiste učiteljice, ki poučujejo gospodinjstvo na osemletkah. Kuharice se zelo zanimajo za tečaj, ki ga ima Zavod v načrtu zanje po Novem letu, saj bodo ob koncu

Pleten komplet za dveletnega dečka

Jopico pletemo s sivo in rumeno volno, hlačke pa samo s sivo volno. Potrebujemo igle štev. 2 in 2,5, 20 zank meri 6 cm in 6 mm, 20 vrst po 5 cm. Za komplet kupimo 300 gramov sivečin 50 gramov rumene volne, 100 g sivečine in 100 g rumene volne.

JOPICA

Desno stran prednjega dela začemo na 40 zank z iglami štev. 2. Pletemo 4 cm elastičnega vboda (na leva ena desna) s sivo volno. Nato nadaljujemo gladek vzorec (na prvi strani same desnej) z iglami štev. 2,5 ter pletemo izmenoma dve vrsti z rumeno in šest vrst s sivo volno. Na 12 cm višine odvzamemo za rokavni izrez 3, nato 2 in 4 krat po eno zanko. Na 23 cm višine (po trejeti vrsti desete sive proge) odvzamemo 31 zank v petih zaporednih za ramo. Prav tako pletemo levo stran.

Hrbel: Nasnijemo 100 zank s sivo volno in iglami štev. 2 ter pletemo 4 cm elastičnega vboda. Nato nadaljujemo gladek vzorec z sivo volno in iglami štev. 2,5 brez rumenih prog. Na 12 cm višine odvzamemo na obeh straneh za rokavni izrez na vsaki dve vrsti tri, den in dvakrat po eno zanko ter na vsake 4 vrste dvakrat po 1 zanko. Na 23 cm višine odvzamemo v petih presledkih 30 zank na vsaki rami, ostale pa zaključimo naenkrat.

Tečaja lahko opravile izpit za priznanje kvalifikacije.

Med važne naloge, ki se jih bo Zavod v najkrajšem času lotil, so di analiza družbene prehrane v kranjskem okraju. Zavod bo zbral podatke o prehrani in strokovnosti uslužbencev v menzah, domovih, internatih in bolnišnicah ter ocenil kvaliteto toplih in mrzlih malic, ki jih nudijo delavcem v posameznih podjetjih.

-ey

Rokav: Nasnijemo 40 zank s sivo volno in pletemo 3,5 cm elastičnega vboda z iglami štev. 2. Nadaljujemo gladek vzorec z iglami štev. 2,5 in v prvi vrsti dodamo 14 zank, nadaljuje ob straneh na vsake 3 cm šestkrat po 1 zanko. Na 24 cm višine odvzamemo za okrogline 3, trikrat 2, sedemkrat 1, dvakrat 2 in trikrat 3 zanke. Preostale zaključimo naenkrat. Vse dele jopicce lepo zlikamo in sešijemo, nato pa z iglami štev. 2 spletemo z elastičnim vbedom 62 cm dolgo in 25 pentelj široko prog. Na levi strani izdelamo štirikrat po 2 gumbnici.

Hlačke: Prednji in zadnji del sta enaka. Pleteni začnemo s trikotom med nogami, in sicer nasnijemo na igle štev. 2,5 24 zank. S sivo volno pletemo 4 vrste gladičkega vboda. Naramnice prišljemo spredaj v medsebojni oddaljenosti 8 cm, zadaj pa se krijo v razdalji 5 cm.

Za naramnice spletemo cva

traka s sivo volno in iglami štev. 2. Nasnijemo 10 zank in pletemo elastični vbed do 48 cm dolžine. Potem vse skupaj zlikamo. Ob vsaki hlačnici nabremo 84 zank in pletemo z iglami štev. 2, 1,5 cm elastičnega vboda. Naramnice prišljemo spredaj v medsebojni oddaljenosti 8 cm, zadaj pa se krijo v razdalji 5 cm.

Za Mamice, poskusite same napraviti sinčku topel komplet, kakršnega vidite na skici!

RECEPTI

JEDILNIK

Pljučka v papriki
Kruhovi emoci
Mešana solata

Pljučka v papriki: $\frac{3}{4}$ kg telečjih pljučk, slana voda, 5 dkg slanine, 3 dkg surovega masla, čebula, pol žličke paprike, sol, kumin, juha; $\frac{1}{8}$ l sметane, 1 dkg moke, 1 rumenjak, limonki sok.

Pljučka skuhamo v slani vodi, jih shladimo in zrezemo na rezance. Na slanini zrezani na koščke, in maslu prepražimo s seseljano čebulo, jih dodamo papriko in kumin in pljučka. Vse zaližemo z juho, solimo ter pokrito dušimo. V kisi smetani razzvrkljamomo moko in rumenjak. Ko so pljučka mehka, jih primešamo v kisi smetani razzvrkljamomo moko in rumenjak, vse še enkrat prevremo (medtem stalno mešamo). Okisimo še z limono.

Kruhovi emoci: 5 žemelj ali $\frac{1}{4}$ kg kruha, pol čebule, 3 dkg masti ali 4 dkg prekajene slanine; 1,5 dl mleka, 1 jajce, sol, zelen peteršilj, 4 dkg moke, 5 dkg masti za zabelo.

Zemlje ali kruh zrezemo na kocke, ki jih prepražimo s seseljano čebulo na masti ali slanini. Posebej razzvrkljamamo v lončku jajca z mlekom in soljo; s tem polijemo kruh in ga pustimo, da se enakomerno napoji; nato primešamo temu še moko in seseljano zelen peteršilj ter naredimo emoci, ki jih kuhamo v slanem kropu 10 minut. Kuhanje emoci prepražimo in zabelimo.

PRAKTIČNI NASVETI

Vse priprave za čiščenje čevljev hranišmo skupaj v primerni omarici, zabočku ali škatli. Za čevlje različnih barv ne uporabljamo istih krtač in krp. Krtače čistimo sem in tja s toplo milinicą, prav tako tudi krpe. Z blatnih čevljev najprej odstranimo blato, toda ne z oštrim, koničastim predmetom. Pasto tanko namažemo in usnje osvetlimo z mehko volneno krpou. Predebelo namazan čevlje se ne da lego osvetlit.

Čevlje posebno lepo zložimo s krtačo, ovito s staro volneno nogavicou.

Vsakdo, ki se mu potijo noge, mora obutev čim večkrat menjati. Soli, ki jih vsebuje znoj, škodujejo podlogi in gornjem usnju. Notranjost prepotnih čevljev večkrat umijemo zlahko raztopino hipermangana, ki vzame tudi duh. Razen čevljev menjujmo tudi nogavice. Noge si umijemo vsak dan, jih dobro osušimo in med prste nasujmo smukca.

Rokavice iz svinjskega usnja očistimo, če niso preveč umazane, z dobro brezbarvno pasto za usnje. Osvetlimo jih s čisto krpou. Madeže odstranimo s čistim bencinom.

1+3=4 dobro/ $\frac{1}{2}$ razčas (1)
odlično (5)

slab ($\frac{1}{2}$)
odlično (5) 4+1-

Mlada rast

1+3=4 dobro/ $\frac{1}{2}$ razčas (1)
odlično (5)

MLADA RAST

Tonček je bolan

Danes Tonček se ne smeje, ves dan se na peči greje, pust je kot jesenski dan, prav gotovo je bolan.

Kašlja, kika, težko diha in trebušček ga boli, da več jed mu prav nobena že od včeraj ne diši. Mamo prav zares skrbi.

Smo poslali po zdravnika, da zdravila mu bo dal, bolni srček preiskal.

Spet bo Tonček zdrav skakjal, se s tovariši igral.

TONČKA PERČIĆ

NETOPIR

Dandanes leta netopir v mraku in ponoči, nekdaj pa je letal tudi po dnevni.

»Vse ptice so že zdavnaj plačale svoj krvni davek, ti si edini, ki mi ga dolguješ,« odvrne jastreb.

»Jaz,« se začudi netopir, »jaz vendar nisem ptica.« Spusti se na zemljo in zbeži v najblížjo lukenjo.

»Res je,« si misli jastreb, »to ni ptica, temveč štirinožna žival.«

Kmalu nato sreča netopir lisico.

»Dober dan, dragi prijatelj,« ga hinnavsko nagovori botra lisica. »Že sedem let te iščem.«

»A čemu me iščete, tetka?« jo začuden vpraša netopir.

Lisica odgovori: »Vse štirinožne živali so mi že plačale krvni davek, le ob tebe ga še nisem prejela!«

»Od mene,« se začudi netopir. »Jaz sem vendar ptič!« Razpone krila in se dvigne v zračne višave.

»Res je,« pomisli lisica, »on je ptica.«

Od netopir ne teka več po zemlji, ker se bojli lisice, podnevi pa se ne upa več letati, ker ga je strah pred jastrebom.

Altajska bajka FA

Ko je nekoga dne letal po zraku, mu prileti nasproti jastreb. »Dobro, da sem te srečal,« začrči jastreb. »Že tri leta te iščem zmanj!«

»Zakaj me pa iščeš?« vpraša netopir ves v strahu.

Nekoč je stala na gričku lepa, trdno zidana hišica. Mož, ki jo je sezidal je dejal: »Te hiše ne smejo nikoli prodati niti za zlato niti za srebro. Tukaj naj stoji in naši otroci in vnuki in pravnuki in pra-pra-pravnuki naj se je veseli.« Hišica je bila tega zelo vesela. Stala je na vrhu grička in se veselila prelepega razgleda. Sleherno jutro, ko je sonce vzlilo, jo je v po-zdrav požubilo s svojimi zlatimi žarki in ko se je znočilo, ji je večerna zarja včasila lahko noč. Minevali so dnevi, vsak je bil malce drugačen od prejšnjega, hišica pa je bila, se veselila prelepega razgleda in ostala vedno enaka. Ponoči je gledala nebo in mesec in polno luno in zadnji in prvi krajec, kadar pa je bil mlaj je gledala zvezdice in se jih veselila. Tam daleč pa so bleščale in migljale lučice iz bližnjega mesta. Hišica je bila zelo radovedna, kakšno je to mesto.

Cas je hitro mineval in minevali so dnevi in meseci. Prišla je pomlad, sonce se sijalo toploje in hišica je pričakovala prve lastovke.

Trava je ozelenela in drevesa so se razcvetela.

Hišica je gledala otroke, ki so se igrali in tekali okoli nje. Potem je prišlo poletje, v sadovnjakih so zorela jabolka. Otroci so skakali in ribnik in se igrali z ribicami.

Potem pa so dnevi postali zopet krajši, listje na drevesih je postajalo rumeno in rdeče in otroci so začeli hodiči v šolo.

In ko so postale noči najdaljše in dnevi najkrajši in ko je z dreves odpadlo že vse listje, je padel sneg.

Otroci so imeli zopet svoje veselje. Smučali in sankali in drsalii so se rdečih lic in veselih oči.

Minevala so leta. Otroci so odrasli in živeli v mestu. Luči iz mesta so se po-maknile bližje in postale so večja.

Nekega dne se je pripeljal voz brez konj in hišica je bila zelo presenečena. Na vozu so bili ljudje. Za njimi so pripeljali konji še mnogo voz, pripeljali so žerjav, ki je odnašal zemljo in pri-našal kamnjenje. Potem so pripeljali velikanski valjar, ki je zrnile kamnjenje v plesek; cesta je bila narejena.

Po cesti se je sem in tja vozilo mnogo voz in konj in ljudi in ob cesti so rasle hiše. Napravili so še več cest in še več hiš, velikih in visokih. Ljudje se niso hoteli več naseliti v malihi hišici, niti je niso mogli prodati za zlato, ne za srebro. Taka je stala tam, majhna in zapaščena med velikimi visokimi hišami. Ponoči ni bilo več tistega miru, ki ga je bila vajena; ob cesti so stale svetlike na gosto, gorele so vso noč in ob njih so mesec in zvezde zbledele. »To je najboljši mesto,« si je mislila hišica.

Nad cestami so napeljali žice, po cestah so vozili trolejbusi, tramvaji, avtomobili kar naprej ponoriči in potnevi. Mimo hišice so hiteli ljudje in vsi so bili videti strašno zaposleni in vsem se je mudilo. V zraku je bilo polno dima in prahu, tako, da še skoraj dihati ni bilo mogoče.

Hišica ni več vedela ne za pomlad

ne za lastovke, ne za ričnik, ne za poletje in jesen. Na obeh straneh hišice so zgradili dva velika velikanska nebottičnika. Prvi je imel petindvajset nadstropij, drugi pa dvanajstdeset. Sonce je posijalo na hišico samo opoldne in še to zelo kratek čas. Hišica je zahrepela po deželi in po prelepem razgledu, po soncu in po cvetočih jan-blanch.

Nekega jutra pa je prišla pra-pra-pravninka tistega moža, ki je hišico sezidal. Postala je pred njo in jo ogledovala. Potem je rekla svojemu možu: »Tale hišica je prav tak kakor tista, v kateri je živel moja pra-pra-prababica. In čez nekaj dni se jo je pra-pra-pravninka vrnila v večkim tovornim avtomobilom. Ustavili so za več ur ves promet, naložili hišico na avtomobil in jo odpeljali daleč proč od mesta na deželo. Postavili so jo na griček s prekrasnim razgledom. Bila je pomlad in v svenackoli nje tišina. Samo na nebu so migljale zvezdice in se ji prijazno smehljale.«

M. S.

Hišica

Otroci so imeli zopet svoje veselje. Smučali in sankali in drsalii so se rdečih lic in veselih oči.

Minevala so leta. Otroci so odrasli in živeli v mestu. Luči iz mesta so se po-maknile bližje in postale so večja.

Nekega dne se je pripeljal voz brez konj in hišica je bila zelo presenečena. Na vozu so bili ljudje. Za njimi so pripeljali konji še mnogo voz, pripeljali so žerjav, ki je odnašal zemljo in pri-našal kamnjenje. Potem so pripeljali velikanski valjar, ki je zrnile kamnjenje v plesek; cesta je bila narejena.

Po cesti se je sem in tja vozilo mnogo voz in konj in ljudi in ob cesti so rasle hiše. Napravili so še več hiš, velikih in visokih. Ljudje se niso hoteli več naseliti v malihi hišici, niti je niso mogli prodati za zlato, ne za srebro. Taka je stala tam, majhna in zapaščena med velikimi visokimi hišami. Ponoči ni bilo več tistega miru, ki ga je bila vajena; ob cesti so stale svetlike na gosto, gorele so vso noč in ob njih so mesec in zvezde zbledele. »To je najboljši mesto,« si je mislila hišica.

Nove, rdeče rute

Tuk za počnimi, starimi stavbami javorniške železarne se stiskajo druga ob drugi male hiše Koroške Bele. Delavci po cestah govore o problemih železarne, o novih jeklih, o jeklenih ploščah za ledje... Govore o delavskem svetu, o zadnjem seji sklepki...

Njihovi otroci — šolarji? Prav tako! Kadar konča šola in se po hodnikih velike osemletke usujejo na cesto, imajo prav dosti povedati. Tudi oni imajo kup težav in problemov. »Premalo je denarja. Električni motor se je pokvaril. Potrebovno je novo strojje. Kdaj bomo dobili bakreno žico, svinčeno pločevino...«

Da, vse to jih tare, jih dela skrbi, prav tako kot njihovim očetom v Železarni. Prav tako imajo tudi oni pri svojem upravljanju mnogo problemov.

To je njihova pionirska organizacija. Vsi, kar jih hodi skozi široka vrata osemletke, 636, vsi so člani pionirskega odreda »Jožeta Zupana - Ježka«. Kdor ne bi bil v vrstah odreda, ne bi imel čast nositi rdeče rute in imeti na plašču značke, tega v njihovi šoli ne bi trpeli. Vendar, sama rdeča ruta jim ni dovolj. Vsi sodelujejo tudi v drugih organizacijah na vasi. Kadar se sestane štab odreda in nazvane besede načelnik Matevž Kalan, kadar se zbereo na sestanke po razredih, je največ govora o delu zunaj te organizacije — v društvih. O njihovem delu in resnosti pa vedo veliko povedati pri »Partizanu«, kamor hodi k telovadbi kakih 160 pionirjev in pionink in celo 60 cicibanov. Tamburaški in pevski zbor, Šahovski krožek, godba in oder domače »Svobode« so oživeli z mladimi igralci in pevci. Živahn je prav tako v Glasbeni šoli, v galski organizaciji, v »Rudu jeklarjev«, v »Triglavu... Nad 750 pionirjev in cicibanov je v teh društvih. Nihče ne drži križem rok ob prostih vrak.

SE BOLJ PRIDNI

Pred nekaj dnevi so se vrste odreda spet posmolile. Za Dan republike so sprejeli 196 cicibanov. Slovesen je bil ta trenutek. V dvorani je šumelo. »Sedaj moramo biti še bolj pridni,« je dejala mala pionirka. »Nismo več cicibani — brezkrbež!« Da, sedaj so pionirji, pravi pionirji. Lepo so si zavezali rdeče rute okoli vrata in trdno pripeli značke, da jih ne zgubijo.

Slovesnost je kmalu končala. Čestitali so jim člani starešinskega sveta, člani Zveze borcev, učitelji... Sedaj bodo sprejeti tudi v druge organizacije, v krožke. Nove članice v vrstah odreda se bodo učile vezanja, čipkanja, pionirji bodo izdelovali aviončke... Kaj to! Turbine iz pravega kontra! Transformatorje! Gledali in potem tudi preizkusili bodo z estalimi, večjimi pionirji električne motorje, stroje in jih poskušali izdelovati.

NEMIR V HIŠI

Petmajstletni pionir Vojko Anderle dela v krožku elektrotehnikov. Ni bil v zadregi, ko smo ga vprašali, kaj so tam naredili. Naštrel je vrsto reči, prav tako kot bi lahko našeli njegovi sovraštniki, člani kluba kovinarjev in drugi. Skupaj delajo načrte, konstruirajo, preizkušajo...

Pa tudi sam v svoje zadodčenje si je izdelal marsikaj. Doma so bili zelo iznenadjeni nekega dne. Vojko je utrdil nad vrati električni zvonec. V hiši je nastal nemir. Sprva je to bila radovostenost. Vrsta mladih obiskovalcev in sosedov se je hotela prepričati, če je to res. Če je Vojko res izdelal zvonec, kakšen je, kako zvoni, kako se pritiska... Radovostenost je kmalu popustila. Zlasti med pionirji odreda to ni bilo nekaj novega. O tem bi vedel povedati marsikdo. V delavnici so izdelali transformatorje, električne motorje raznih vrst, ki, čeprav majhni, vendar pravilno obratujejo. Vsa šola je opremljena z električnimi zvonci, ki so jih izdelali pionirji. Prav tako so popravili mali parni

Folkorna skupina cicibanov iz Koroške Bele — Danes imajo že skoraj vse rdeče pionirske rute

stroj, preizkusili obratovanje. Sposobnost mladih kovinarjev, elektrotehnikov, se širi navzven iz šole v male stanovanjske hiše, ob potolke... Mladi rod se pripravlja na novo življenje.

Kaj vse pa imajo pionirke! Koliko je še lepih reči pri rezbarjih, fotoamaterjih, mizarjih in drugih. Pionirji — prometniki vedo ob vsakem prihodu v šolo povedati kopico prekrškov na cesti. Poznajo vsa pravila vozil, prometne znake in komentirajo pomanjkljivo opremljena vozila in neurejeno cestisce.

OBOROŽENI DO ZOB

Skoraj vsi ti uspehi pionirjev Koroške Bele pa niso znani izven domače vasi. Priredili so celo bogato razstavo. Pokazali so stroje in motorje, daljnoveode, čipke, slike... Vendar! Ko so pospravili razstavo, je bilo spet vse tisto. Le njihovo delo se je znova začelo še z večjim elanom, še z večjo voljo in še z večjim prepršanjem na boljši uspeh.

To pa ne velja za njihove ostrostrelce. Na mnogih republiških in celo državnih tekmovaljih so se vedno dobro odrezali. Redki so tekmaci, ki so jim kos. Malone povsod so odnesli prve ali druge nagrade. Tako so se oborozili do zob. Danes imajo nič manj kot 15 pušk — zračnih seveda. Redki so taki strelski krožki. Janez Otrin in drugi pioniristrelci — vedo povedati o mnogih srečanjih. Toda vedno, skoraj vedno so se vračali domov z dobrimi uspehi, z novimi puškami.

KO UTIHNEJO ZVONCI

Solski svet ima tudi na Koroški Beli kup težav. Cesto se sestaja. Vedno novi problemi! Vendar, oni niso zadnja organizacija, ki ima besedo. Za njimi je ves odred, vsa šola, organizirana v čete po razredih. Kadar je kaj važnega, se pomenujo. Nekomu ne gre počtevanka, drugemu, v višjem razredu, se zapleta nemščina. Vsak dan so taki primeri. Pionirji si znajo pomagati. Organizirajo posebne krožke in prosijo pionirje iz višjih razredov, ali, če je potrebno, tudi učitelje in profesorje. Kdor pa mi v šoli poslušen, miren, nosi zavrhane robe zvezkov in ima črne nohte! Ne! Tahega pionirji nočejo in nihče ni in ne sme biti tak! Kdor ima redeko rutko, značko!

»Včasih so preved enotni,« pravijo o njih učitelji. »Nočemo izdati posameznika, celo branijo ga.« Da! Tudi taki primeri so. Res, niso lepi, morda tudi nepravilni. Ali, kadar so pionirji sami: brez staršev, brej učiteljev... Takrat sami znajo kritizirati, popraviti, pomagati in če je potrebno tudi kaznovati. To čisto na tihem, sami med seboj. Kadar utihnejo zvonci in se začne pouk, se vedno pionirji sami zanimajo za red in uspehe pri učenju.

DENAR, DENAR!

Pogovor z načelnikom štaba. Zdi se prav tak kot pogovor s predsednikom delavskoga sveta v nekem podjetju, s predsednikom občine... Matvej Kalan ima prav podobne težave in skrb. Manjka orodja, surovina za nove stroje in motorje. Res, njihovi krožki hočejo žice, pločevine, kartona...

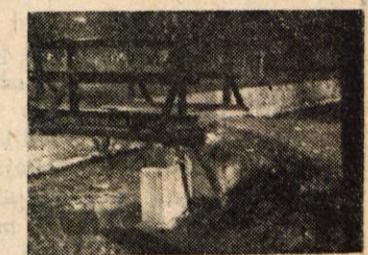
Lani, kot pravi Danilo Svetlin (prejšnji načelnik) so se znašli. Zbirali so lapuh in razna zdravilna slišiča. Tako so prišli do denarja. Toda, kot upa Kalan, jih bo letos tudi Železarna pomagala. Vsa krovstni odpadki pridejo za njih v poštive. Sicer pa oni skrbijo za vsako porabo materiala, na vsak dinar. Rutke in značke za novo sprejetje pionirjev pred dnevi bodo tudi sami plačali. To se jih združenostno in logično. Zato morajo paziti na stroške. Čut za varčevanje, za gospodarjenje, za koristno porabo denarja, je močan. Tako raste in dela, se uči in vzgaja rod mladih upravljačev.

Zadnje dni je bilo sprejetih na tisoče cicibanov v nove vrste pionirjev. Slavili so pionirji na Primskovem, v Sorici, v Železničkih, v Bohinju — povsod. Slavje pa je bilo toliko radostnejše, čim večji so uspehi njihovega dosedanjega dela. A v tem pionirji na Koroški Beli res niso med zadnjimi.

K. Makuc

KAMEN specifik

V Mojstrani se je po vojni marsikaj spremeno. Zgradili se je toliko začleni vodovod, popravljajo se ceste in mostovi, gradi se nov transformator, tudi Zadružni dom služi delno že svojemu na-

menu. Bivša občina Mojstrana je zgradila preko Bistrice novo brv ob kateri je speljana tudi vodovodna cev. Ker to brv uporabljajo razen domačinov tudi mnogi turisti in tuji, bi bilo nujno, da se dostop na to brv zavaruje, še posebno zaradi tega, ker je prva cesta na svetiljka oddaljena od brvi več kot 80 metrov. Prav lahko se zgoditi, da tuječ ponoči zgreši brv in se znajde tri metre globoko v strugi precej mrzle Bistrice, ki je na tem mestu regulirana z betonskim zidom. Z malo dobre volje bi bilo moč brez večjih stroškov odpraviti tudi to pomankljivost.

Z. J., Mojstrana.

Prireditve ob Dnevnu republiko

GORENSKA : STAJERSKA 9:3

Kranjski judoisti so kot reprezentanca Gorenjske premagali reprezentanco Štajerske z 9:3. Tekmovanje je gledalo nad 200 gledalcev, ki so navdušeno bodoči domači borce. Veliko zanimanje za to srečanje je pokazalo, da je v prihodnosti temu športu dati vse pogoje za uspešen razvoj.

Rezultati: I. kolo: Sorli : Turk 0:5:0, Kavčič F. : Oboha 1:0, Mubi : Leskovar 0:1, Maček : Stajmec 1:0, Črnivec : Žnidarič 1:0, Kavčič H. : Iliežič 1:0.

II. kolo: Kavčič F. : Turk 1:0, Sorli : Oboha 1:0, Molan : Leskovar 1:0, Črnivec : Stajmec 0:1, Maček : Žnidarič 1:0, Pogačnik : Iliežič 0:5:0. Primoventovani borce so reprezentanti Gorenjske.

TRIGLAV OSVOJIL POKAL »GLASU GORENSKE«

Za poka našega lista je bil v telovadnici kranjske gimnazije košarkarski turnir s sodelovanjem štirih moštov. Tekmovali so po novih pravilih, ki so v marsičem spremenila način igranja. Posledica teh novih pravil so visoki rezultati. Najboljši je bil Triglav, ki je vse svoje nasprotnike odpravil z več kot sto koš.

Rezultati: Triglav : Svoboda 103:95 (55:40), Triglav : Medvode 101:76 (52:28), Triglav : Škofja Loka 121:115 (64:57), Svoboda : Medvode 99:90 (41:41), Svoboda : Šk. Loka 84:78 (47:43), Medvode : Šk. Loka 89:83 (33:35).

Pokal Glasu Gorenjske je osvojila ekipa Triglava s šestimi točkami pred Svobodo 4, Medvodami 2 in Škofjo Loko brez točke.

GORENSKA : LJUBLJANA 4:1 (3:0)

Za praznik Dneva republike je bila na Jesenicah odigrana prijateljski nogometna tekma, ki se enajstorični Planiki iz Kranja in Škofje Loke po borbeni tekmi razšli z neodločenim rezultatom.

M.

PLANIKA : ŠKOFJA LOKA 1:1 (1:0)

V prijateljski nogometni tekmi sta se enajstorični Planiki iz Kranja in Škofje Loke po borbeni tekmi razšli z neodločenim rezultatom.

Nogomet

GRAFIČAR : TRŽIČ 4:0 (2:0)

V Ljubljani je bila v nedeljo odigrana zadnja tekma jesenskega dela tekmovaljanja v Ljubljansko - primorski ligi. Enajstorična Tržičeva se je že tretjič srečala z Ljubljanskim Grafičarjem in tokrat izgubila z visokim rezultatom, ki pa bi po prikazani igri bil lahko nekoliko manjši. Tržičani so s to zmago občitali na predzadnjem mestu, medtem ko je Grafičar prehitel Jesenice, ki so sedaj načinjajo.

△ Za dober konec se bom pa spotaknil še ob vrata, ki vodijo v oddelki za potrošnike kreditne Komunalne banke v Kranju. V »farovžu« so tista vrata. Pravzaprav ni nič posebnega na njih, imajo pa odliko, ki je ne gre zamolčati. Tista vrata namreč govorijo, jočejo in stočejo, pa civilijo, škrpljejo, rezgečejo (zaenkrat še ne brcojo) — česa ne spravijo iz sebe! Glejte, pa sem gruntal in gruntal, na koncu sem pa le pogruntal: vrata morajo biti usmiljenega srca! Takole nekako zjadlajo, če pritisne potrošnik — kandidat za puf — na kljuko: »Ojooj! Kaaj bo... Kaaj bo... reeeeeevez — šlek, šlek zzz... rrr!« Na koncu pa pravi, posebno če vrata bolj trdo zapreš: »Puf!«

△ Prav zares, tisti glasovi so tako grozni, da še danes nisem čisto pri sebi. Če vrat medtem še niso namazali, pa svetoval, naj to čimprej store, da ne bo kaj narobe.

Vas pozdravlja
vaš Bodičar!
IKS Iskra

20:13
S

IKS Iskra : Storžič Golnik 5:4 0 1 119:76 8
Partizan Tržič 5:4 0 1 94:78 8
Storžič Golnik 5:2 0 3 79:75 4
Mladost B 5:2 0 3 76:79 4
Sava 5:2 0 3 56:78 4
IKS Iskra 5:1 0 4 54:95 2

POD KOSEM

Mali rokomet

IKS ISKRA : STORŽIČ GOLNIK 20:13

S tekmo IKS Iskra : Storžič je bilo zaključeno tekmovaljanje v mali ligi prvenstva Gorenjske v malem rokometu. Prvo mesto je osvojila Planika z enakim številom točk kot tržički Partizan.

Lestvica:

Planika	5 4 0 1 119:76 8
Partizan Tržič	5 4 0 1 94:78 8
Storžič Golnik	5 2 0 3 79:75 4
Mladost B	5 2 0 3 76:79 4
Sava	5 2 0 3 56:78 4
IKS Iskra	5 1 0 4 54:95 2

Na kegljišču Triglava se je dva dni borilo deset ekip v mednarodnem slogu 6 krat 200 lučajev. Tekmovanje je bilo dobro organizirano, še posebno razveseljiva pa je množičnost, saj toliko številna ekipa že dolgo ni bilo na kegljišču Triglava. Najboljši med posamezniki je bil Kranjčan Martelanc z 914 podrtimi keglji.

Ekipni rezultati: Triglav 4989 kegljev, Jesenice 4990, Kranjska Gora 4795, Bled 4662, Gradišče (Jesenice) 4635, Ljubljana 4574, KAP (Kranj) 4216, JLA (Kranj) 4200 kegljev.

MIMI
MALENŠEK
KONIČ
VIGENCI 90
ROMAN

Tako po maši je vzel Dominik v župnišče dokumente in začeli so se odpravljati k poroki. Ana, ki je skrivaj sanjarila o slovesni poroki v domači župni cerkvi, o zavisti, ki jo bo zbudila med tržani in o veselom svatovanju, se je morala vsemu temu odreči. Zbudila bi preveč posmeha, če bi hrupno svatovali, zato je sama dejala, da budi poroka čisto na tihem, pri franciškanih na Brezjah. Ni povabila sosedov in sorodnikov, razen prič, ki jih je preskrbel Dominik. Za poročni priči je naprosil brata Štefana in Voltrešča.

Samotna je odhajala iz hiše, nikogar ni bilo, da bi se poslovila od njega. Aleš je ležal v svoji kamri in ni hotel vstati. Ko ga je šla Urša klicat, ji je surovo dejal, da mu takale poroka nič mar in naj ga pustijo v miru. Stric Miklavž je že prejšnji večer odšel zdoma in se še ni vrnil, Ana je vedela, da spet nekje popiva. Odkar je prepisala premoženje Dominiku, je pogosto ponavljala, da je zdaj Dominikov hlapec in da Gašperinova hiša ni več njegov dom. Sorodnikov niso povabili, sicer pa se je bilo batiti, da bi jih le malo prišlo in še tiste bi prignala gola radovednost. Dominik je dejal, da jih pojdet obiskat po poroki, če se Ani zdi potrebno, sicer pa da drži pregor, da je žlahta strgana plahta. Tako se Ana ni mogla posloviti od drugega kot od stare Urše, ki je zajokala, ko ji je gospodinja stisnila roko in od Tilde, ki je vprašala za slovo, ali naj deli otrokom „šmito“ ali ne.

Dominik je pomagal nevesti v koleselj in posadil Voltrešča zraven nje, sam pa je sedel k Štefanu, ki je takoj pognal. Ana je zajokala in se z dolgim, obupanim pogledom ozrla na domačo hišo. Potem so se odpeljali.

Na Brezjah so hitro opravili. Iz cerkve so odšli v najbližjo gostilno in naročili malico. Dominik je bil prijazen, večkrat se je obrnil k Ani in ji prigovarjal, naj je in pije. Ni mogla, slabost ji je silila v grlo ko je samo gledala, kako se oni trije bašajo s pečenko, celo z vsakim požirkom vina se je morala siliti. Ko so spet sedli v koleselj, se je Dominik spustil zraven nje, ji položil roko okrog ramen in rekel:

„Viš, Ana, pa si postala Zgončeva, čeprav si se že balata, da ne boš.“

Ana je trdo stisnila ustnice in se premagovala, da ni bruhnila v jok.

Vso pot jo je mučilo Dominikovo govorjenje, zdel se ji je bolj brezobziren in surov kot kdaj prej. Prizadevala si je, da bi ga ne poslušala in vendar je morala slišati, kako je prigovarjal bratu Štefanu, naj gleda, da se bo kam priženil, ker bo sicer moral predolgo čakati, predan mu bo oče izročil. Potem je lopnil Voltrešča po ramu in mu rekel:

„Star si že, ampak podjetniku pa še nisi šel za poročno prič! Ko bom na konju, boš lahko pónosen na to!“

Ani se je zdelo, kot da se Dominik baha z dobro kupčijo...

V Podnartu so se ustavili in izpili v obcestni gostilni liter vina, potem so za Lipnico pognali domov.

Ko so se pripeljali v trg, je bilo mnogo ljudi pred hišami. Otroci so kotalikali pirhe, fantje so gonili svinjko. Ani je bilo neprjetno, ko je opazila, da vedno več ljudi prihaja na trg in da si ogledujejo novoporočenca. Stulila se je vase, Dominik pa je visoko vzdignil glavo, kakor bi ne videl njihovih vratjočih, posmehljivih pogledov. Ko je opazil pred Rogovilčevou hišo gručo kovačev, jim je celo zaklical:

„Pridite zaplečevat!“

Končno so le zavili na domače dvorišče in šli v hišo. Počasi se je nabralo nekaj gostov, večinoma Dominikovih delavcev. Prišel je tudi stari Pubič s harmoniko in v veži so nekoliko plesali.

Še pred polnočjo je bila svatba pri kraju in ljudje so se razšli. Ana in Dominik sta skupaj šla v prvo nadstropje, kjer je bila prej Anina sobica. Zdaj so jo preuredili v zakonsko spalnico. Ana se je trudno naslonila na podboj in olajšano vzdihnila:

„Hvala Bogu, da je ta dan minil.“

Dominik jo je začudeno pogledal. Ni je razumel.

GANGSTERJI SE SELIJO...

IZ AMERIKE V ZAHODNO NEMČIJO — STRAH NEMŠKIH BANČNIKOV PRED »UVOZOM« LOPOVOV V NJIHOVO DEŽELO — PRVI PODVIGI NEZAŽELENIH GOSTOV — POLICIJA ZA ZDAJ ŠE BREZ PRAVE MOČI — ZAVZETOST ZA ZVIŠANJE KAZNI

Mnogi nemški časniki pišejo: »Zahodnonemške banke se boje gangsterjev in nemška policija ima polne roke dela.« »Ali bo postala Zahodna Nemčija gnezdo evropskega gangsterizma?« — vprašujejo nemški časniki.

Policijski centrali zvezne republike je v težkem položaju in tam je nehnno alarm. Iz vseh krajev in delov Zahodne Nemčije prihajajo poročila o velikih tativinah in drugih podvigih. V tem času so zlirkovci ukradli na sto tisoč mark, vedno pa so v takih primerih zlirkovci pretili z orožjem. Nemški policijski predstavniki pravijo, da bo leta 1957 zapisano v njihovih analitih kot leto največjih tativ in vložen v banke.

Ni dolgo tega, ko so gangsterji oropali banko v Mannheimu, pri čemer je bil neki policaj ubit. Policija še ni

povsem začela reševati ta primer, že so gangsterji vložili v drugo banko. Sledila so še druga mesta: Köln, Eifl in vrsta drugih. Zahodnonemška policija je doslej zapisala že 29 težkih tativ in podvigov. Zlirkovci so najraje v Stuttgartu, kjer so vdrli že v štiri banke. V Coppenbruggu je bilo ukradeno nad 44.000 mark, v Frankfurtu pa sta bila dva poskusa, vendar roparjem ni uspelo odnesti nitri marke. Največji lov so imeli gangsterji v Essenu, kjer so na en mah ukradli 105.000 mark.

Doslej je zahodnonemški policiji uspelo pojasniti eno samo krajo. V Mannheimu so ujeli poglavarja gangsterske skupine, ki je vdrla v banko. To je človek angleške narodnosti. Zahodnonemško časopisje piše, da bi ta človek zelo verjetno v Angliji dobil vešala, zato je tembolj nevarno, da v Zahodni Nemčiji doslej za takša dejanja niso izrekli še najstrožjih kaznil.

ZA RAZVEDRILO

Ze njegov oče je bil v tem poklicu, zato se je sinček kaj kmalu navadil očetovih veščin. Zapiskal je na svojo flato in kaže so se iz košar presele na njegov vrat. Takih prizorov je v Indiji še precej, počasi pa bodo zginili, kajti Indija si prizadeva odstraniti zaupšino žalostne preteklosti.

Dejal je ...

... obupan kemik svojemu šefu: »Ta sestava je nemogoča! Notri imamo zdaj zlato, chlorofil, irium, fosfat in X 29, toda za zobno pasto pa zdaj ni nobenega prostora več.«

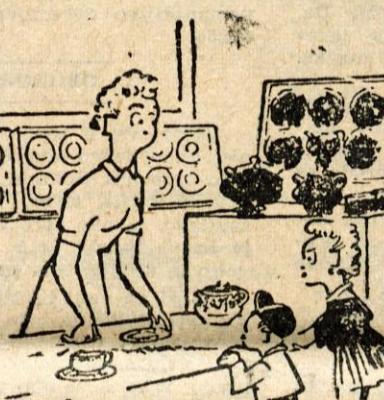
... nevesta ženini takoj po poroči: »Na, saj končno pa le ni bilo tako hudo!«

... tajnica v telefon: »Ravnokar je šel h kosišu, pride pa res prav kmalu spet nazaj, ker ga ... ni nitiče povabil na kosišo.«

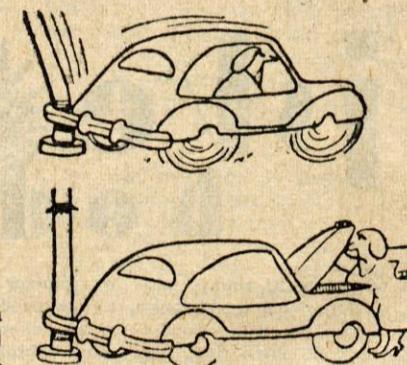
... razkačena žena svojemu možu: »Prav zares ne začenjam novega prepira ... ta je še vedno star!«

... pacijent svojemu zdravniku: »In kaj mislite, da bom spet mogel jesti vse, kar ni zame?«

... zastopnik neke firme gospodinji pred večnimi vrati: »Moralbi bili videti, kaj sem ravnokar videl pri vaši sosed! Ali naj grem noter in vam povem?«

— Nočem teh, ki se jih ne da razbiti ... potrebujem krožnike, ki jih bom mešala na brata; kadar se bova igrala rate in mame!«

BREZ BESED

Zanimivosti

MOST ČEZ BOSPOR

Ameriški strokovnjaki so začeli z izdelavo načrtov za izgradnjo mostu čez Bospor. Ta most bo, razen mostov v ZDA, največji na svetu. Gradnja mosta bo trajala 4 leta, potrebnih pa bo 50 milijonov dolarjev. Most bo dolg 675 metrov in bo 50 metrov nad morško površino.

V VODAH ANTARKTIKE

Sovjetska motorna ladja »Obelj« plove v teh dneh v antarktičnih vodah. Pred nekaj dnevi pa je pristala v bazi Mirui, kjer se je izkrcala nova ekipa raziskovalcev z razno opremo, prevozniimi sredstvi in zalogami hrane. V neposredni bližini te baze, pa je z letalom pristala še ena sovjetska kontinentalna ekspedicija.

PRVI »VINOVOD«

V Švici se je zelo dobro izkazala prva naprava za pretakanje vina v podzemeljskih cevih iz kleti do obrata, v katerem v vinom polnijo steklenice. Prvi »vinovod« je izdelan iz plastičnega materiala in skozi cev steče liter vina v eni sekundi. »Vinovod« je vkopan meter pod zemljo.

Do sedaj se je pokazalo, da je takšno transportiranje vina zelo poceni in da nima nobenega vpliva na kvaliteto in okus vina. Zamenje »vinovoda« je menda posledica tega, ker v Švici že 2 leta z uspehom uporablja »mlekovoda«.

892.000 TRAKTORJEV

Znano je, da je poljedelstvo v SZ močno mehanizirano. Sovjetsko poljedelstvo namreč razpolaga z 892 tisoč traktorji, 385 tisoč kombanjami za žito, 15 tisoč kombanjami za puljenje in obdelavo sladkorne pese, z 2 tisoč kombanjami za krompir in prav tisto kombanjem za nabiranje bombaža.

KITAJSKA IN PREBIVALSTVO

Strokovnjaki pravijo, da bo Kitajska čez 50 let imela toliko prebivalcev, kot jih šteje sedaj vse svet. Do tega zaključka je prvi prišel kitajski univerzitetni profesor Ma Ying Ču, ki je rekel, da bo ob sedanjem tempu naraščanja prebivalstva Kitajska čez 50 let štela že nad 2 milijardi 600 milijonov prebivalcev, kar je le za okoli sto tisoč manj, kot je sedaj ljudi na svetu. Zato ni nič čudnega, če se na Kitajskem tudi na najvišjih mestih močno zavzemajo za kontrolo nad rojstvi.

DOKLER SMO ZDRAVI

nikdar ne pomislimo na nesrečo. In če se ta vendarje pripeti?

Za take primere je »Glas Gorenjske« zavaroval vse svoje naročnike, ki imajo vsaj za mesec dñi vnaprej povranno naročnino.

Zavarovalnina znaša:

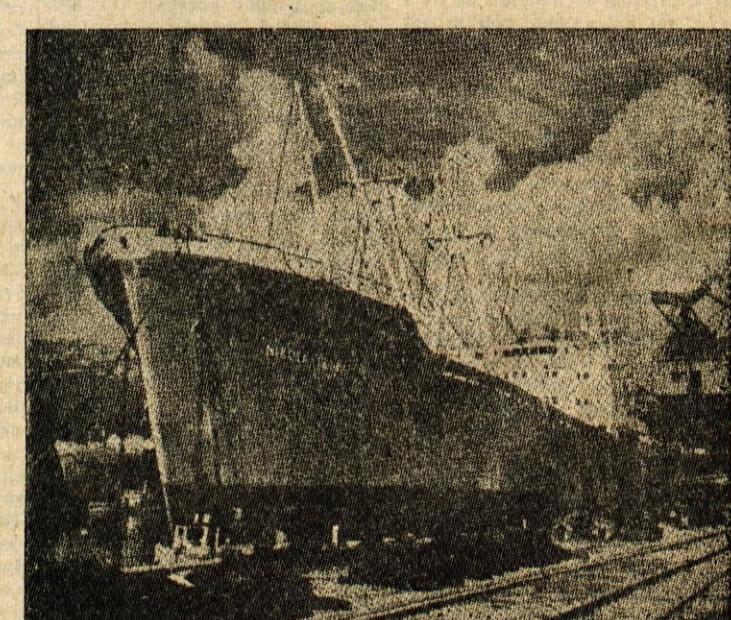
za primer 100 % invalidnosti

40.000 dinarjev

za primer smrtne nezgode

20.000 dinarjev

Letos je DOZ izplačal zavarovalnino 10 našim naročnikom.

V ZADNJEM ČASU SO BILE V SPLITSKI LADJI DELNICI POGOSTE SVEČANOSTI, KO SO SPUSTILI V MORJE IN IZROČILI PROMET VRSTO NOVIH LADIJ ZA DOMAČO TRGOVSKO MORNARICO IN KUPCEM V INOZEMSTVU. ENA OD VEČJIH NOVOZGRAJENIH LADIJ JE TRGOVSKA LADJA »NIKOLA TESLA«, KI JO VIDITE NA SLIKI.IMA 10.500 TON NOSILNOSTI IN JE SELE PRED NEKAJ DNEVI ODPLULA NA SVOJO PRVO VOZNJO.

Bralci +

+ R E D A K C I J A

Vsakdo ve, da se bolnička, ki je več ali manj prikovan na posteljo, poloti tudi tista neprjetna bolezen, ki se imenuje »dolgčas« in za katero današnja medicina ne najde lahko vedno zdravila. Tudi v bolnišnici na Jesenicah je več takih bolnikov. Zato prosimo ureduščino in upravo našega lista, da nam brezplačno pošilja po em izvod »Glasa Gorenjske«.

A. D., S. Z., C. in S.
Bojničnica Jesenice

Da je »dolgčas« zelo neprjetna bolezen, vam zelo radi verjamemo. Zato vam kot recept za zdravljenje te bolezni priporočamo, da se obrnete s prošnjo na upravo bolnišnice, ki naj vas preskrbi s potrebnim številom dnevnega ali tedenskega časopisa. Prav gotovo prošnja ne bo zaman. Letna naročnina za »Glas Gorenjske« je 600 dinarjev, polletna 300 dinarjev, posamezna številka pa le 10 dinarjev.

»Ce je še tako prijetna stavbica, ne obut' mo nobene lepote, če nima zelenila razprtitega po zemljišču okoli stavbe. Prazni so bloki in druge večje stav-

be, ki nimajo urejenih parkov ali vsaj vrtičkov med bloki. Upravno poslopje Gozdnega gospodarstva ni samo mična stavbica, ampak ima že hortikulturno urejen ... in tako naprej, je vsebina vašega dopisa, ki ste nam ga poslali.

Ing. M. S.

Vse je lepo in tudi naslov »Mal ali lep doprinos k lepotnemu razvoju mestec«, nam je bil všeč. Na žalost pa nam niste nikjer povedali, kje je to mesto in vašega dopisa ne moremo objaviti, sicer bi se bralci spraševali kje je ta »dežela ringaraja«, da je ne moremo povedati.